ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 2(5 (6134)
ОКТЯБРИИН 11
СРЕДА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэрииие шангадхая!

Үргэн ехэ оронойнмай бүхы газар нютагуудаар советскэ хүнүүдэй зохёон байгуулхы ажалай эрдэм Агууехэ Октябриин һайндэрые угтуулан улам хүсэтэйгөөр бадаржа байна. Коммунизмын агууехэ барилгануудаар зоригжоһон город ба хүдөөгэй ажалшад Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ, гайхамшагта амжалтануудые түйлана. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудтухай мэдээсэл тэдэнэй политическэ ба ажалай эдэбхиие бүри дээшэнь үргэжэ байна.

Бүхы оронойнгоо ажалшадтай хамта манай республикын малшад социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, малажал хүгжөөхэ түсэбөө дүүргэхын тула, малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байна. Малдаа садхалан ба дулаан үбэлжэлгые хангая гэжэ уряалһан Закаменай колхознигуудай уряалые улам олон малшад дэмжэнэ.

Малай үбэлжэлгэ хадаа тон харюусалгатай үе мүн. Адуу малаа хорзагүйгөөр ба тураангүйгөөр үбэлжүүлгэ хадаа малажал хүгжөөхэ жэлэй ба гурбан жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын нэгэн шухала нүхэсэл мүн. Тиимэһээ бүхы малдаа дулаан, сэбэр байра түхеэрхэ, үбэлдөө бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ, намарай бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ, малнуудаа үбэлэйнь байрада һайн шадалтайгаар оруулха гээшэ бүхы малшадай эгээл харюусалгатай зорилго болоно.

Республикын колхозуудай малшад ба зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд мүнөө малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Закаменай аймагай колхозууд малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхээд, малай байрануудай барилгые ба заһабарилгые дүүргэжэ байна. Жэшээлхэдэ, тус аймагай «Коминтерн» колхоз үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө үни хада дүүргээд, малайнгаа байрануудые һайнаар түхеэржэ байна. Мүн бусадшье аймагуудай олон колхозууд һайн үрэ дүнгүүдые харуулна.

Энээнэй хажуугаар республикын хэдэн колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд ехэнүүд дутагдалтай байна.

Бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл хадаа адуу малые амжалтатайгаар үсхэбарилгын үндэһэ һуури мүн. Гэбэшье, Сэлэнгын, Зэдын, Курумканай ба бусад зарим аймагуудай колхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые тон хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Республикын аймагуудай олон колхозууд үбһэ тэжээл дутуугай болобошье, үбһэ сабшалгые хоёрсоожорхиһон шахуу байха юм. Бичурын аймагай Гушадай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз нииитынгээ адуу малда дулаан байрануудые түхеэрээдүй байхаһаа гадна, Үбэлжөөн гэжэ нютагтахи олон арбаад гектар сабшалангаа сабшажа абангүй, хагдаруулжа байха юм. Тэрээнһээ гадна, малда үгэлэд ехэ нэмэлтэ тэжээл болохо һолоомо, михиины хүсэдөөр суглуулангүй, заримдаа поли дээрэнь гутаажа байһан баримтанууд ушарна. Иимэ байдалые дары усадхаха хэрэгтэй. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые дүүргээгүй аад, сабшаланаа хагдаруулжа байха гээшэ гэмтэ ябадал болоно. Хүдөө ажахын органуудай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зорилго хадаа сабшагдаха газарнуудые бултыень сабшажа, үбһыень хуряажа абахын тула бүхы арга боломжоёо хэрэглэхэ ябадал болоно. Тэрээнэй хажуугаар поли дээрэһээ бүхы һоломо, михиины заашье гээлтэгүйгөөр суглуулжа абаха ба тэжээлэй силос даралгые үргэлжэлүүлхэ шухала.

1949 онтой сасуулбал мүнөө жэлдэ малай зоотехническэ барилганууд 2—3 дахин олоор байгуулагдаа. Кударын, Байкало-Кударын ба Закаменай аймагуудай колхозууд зоотехническэ барилгануудай түсэбые дүүргүүтэй байна. Гэбэшье, энэ талаар республика дотор мүн лэ дутуунууд бии. Зарим аймагуудта, илангаяа Сэлэнгын, Ториин, Кяхтын аймагуудта малай байрануудые барилгын түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «саг эртэ, үрдихэбди» гэһэн буруу бодолдо дашуураад, малай байрануудые заһабарилха, наг шэбхэһээ сүлөөлхэ, сагаадаха ба дезинфекцилхэ хүдэлмэринүүдые хүсэд эмхидхээгүй һуужа байна. Барилгын бригадануудые тараажа, ондоо хүдэлмэридэ табиһан баримтанууд үсөөн бэшэ үзэгдэдэг. Тэрэшэлэн малые гүүртэлэн бүридхэхэ, элдэб үбшэнһөө уридшалан һэргылхэ хүдэлмэринүүд республикын колхозуудта һулаар ябуулагдана.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые түргэнөөр усадхаха, малай бүхы байрануудые заһабарилжа, дулаан сэбэр болгохо, түсэбөөр харaалагдаһан шэнэ байрануудые барижа дүүргэхэ хэрэгтэ мүнөө гол анхаралаа хандуулха хэрэгтэй.

Малай намарай адуулганай эхилһээр һара үлүүтэй саг үнгэрөө. Энэ үедэ олон колхозууд малай намарай бэлшэлгые зүбөөр эмхидхээд, малайнгаа шадал хүсые дээшэлүүлжэ байна. Түнхэнэй аймагай «Улаан Тооро» колхозой МТФ-е даагша нүхэр Мухеев бүхы малаа эртэ хуряагдаһан сабшалангай отава дээрэ ба һолоомын узуур дээрэ сентябриин 1-һээ адуулжа байна. Мухеев болбол адуулганда гаргагдаһан малдаа тэжээлэй дабһа эдюулдэг, хаһа саганһь үһалдаг байха юм. Тиимэһээ үхэрнүүдынь дунда ба дундаһаа дээшэ шадалтай болонхой. Энээнэй ашаар тус колхоз гүрэндөө дундаһаа дээшэ шадалтай ба тарган малнуудые тушаажа, мяха бэлэдхэлгээр гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосоһон байна. Иимэ жэшээнүүд республика дотор олон. Эдэнэй жэшээгээр бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ, малаа һайнаар адуулха гээшэ бүхы малшадай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Колхозуудай правленинүүд болбол малшадтаа һайн байра түхеэрхэ, тэдэниие дулаан хубсаһаар болон хэрэгтэй бүхы юумээр хүсэдөөр хангаха ябадалда эртэнһээ анхаралаа табиха ёһотой. Аймпотребсоюзууд болбол үбэлэй үедэ малшадта сай, зуруул болон үргэн хэрэглэлэй бусад зүйлнүүдые малшадай хүдэлмэрилжэ байһан газартань абаашажа худалдаха ябадал эмхидхэхэ зорилготой.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй шиидхэхы үе соо партийна организацинууд хадаа үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй асуудалнуудта коммунистнуудай ба бүхы колхознигуудай анхаралые хандуулжа, бии байһан дутуунуудаа дары усадхаха ябадал эмхидхэхэ ёһотой. Партийна организацинуудай зорилго хадаа нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудтай дашарамдуулан, агитационно-ниитын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулжа, тэдэнэй политическэ ба ажалай эдэбхиие улам дээшэлүүлхэ, малай үбэлжэлгэдэ түгэс бэлэдхэхын ба амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө малшадай дунда социалистическэ мүрысөөе үргэдхэхэ ябадал болоно.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Казахска ССР-эй колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33-дахи жэлэй ба Казахска Советскэ Социалистическэ Республикын байгуулагдаһаар 30 жэлэй ойнуудые эрхимээр угтахын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн, энэ жэлдэ хүдөө ажахын культуранууудай үндэр ургаса ургуулаад, таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда баяртайгаар элидхэнэбди. 1949 онойхиһоо 10 миллион пүүд ба дайнай урда тээхи 1940 онойхиһоо 32 миллион пүүд үлүү ехэ таряан октябриин 5-да гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаа. Эдеэ хоолой үнэтэ культура—шэниисэ тушааха түсэб 5 миллион пүүдээр үлүүлэн дүүргэгдээ.

Энэ жэлдэ республикын хойто областьнууд ехэхэн амжалтануудые түйлаа. Тус областьнуудай олонхи колхозууд ба совхозууд газартаряалангай культурые дээшэлүүлээ, гектарһаа 100—120-һоо дээшэ пүүд таряа ургуулаа. Гүрэнэйнгөө үмэнэ уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргээд, республикын Хойто-Казахстанска, Кокчетавска, Кустанайска, Акмолинска ба бусад областьнуудай колхозууд МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар, мүн совхозуудынь тогтоогдоһон түсэбһөө гадуур 10 миллион пүүд таряа гүрэндөө нэмэжэ тушааха байна. Мүнөө республикын колхозууд ба совхозууд 1951 оной ургасада хэрэгтэй хабарай культурануудай үрһэнүүдые хаалга түгэсхэжэ, страховой ба фуражна фонднуудые байгуулжа байна. Энэ жэлдэ колхозигуудай ажалта үдэрнүүдтээ үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхиһээ нилээд ехэ таряа абана.

Колхознигуудай, колхозницануудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй шэн зоригто ажалай ашаар, Советскэ Правительствын ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй зүгһөө республикадамнай үзүүлһэн асари ехэ туһаламжын ашаар, колхозно байгуулалтын саашадаа бэхижэлгэ ба бадаран мандалга тухай нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай саг үргэлжын анхарал оролдолгын ашаар эдэ бүхы амжалтанууд түйлагдаба.

Колхозууд ба совхозуудай ургаса хуряалга, таряа тушаалгадань республикын городуудай ба промышленна предприятинуудай ажалшад, мүн Ставропольско ба Краснодарска хизаарнуудай комбайнернууд ехэ туһаламжа үзүүлээ. Казахстанай колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна ба советскэ организацинууд ургаса хуряалгаяа түргэнөөр түгэсхэхын, хүдөө ажахын бүхы түрэлэй продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаяа, ерэхэ жэлэй ургасада хэрэгтэй намарай пар хахалалгын түсэбые дүүргэхын тула мүнөө бүхы хүсэнүүдээ зорюулжа байна.

Урда-Казахстанска ба Джамбулска областьнуудай хлопок таригшад хадаа хлопогой һайн ургаса ургуулаад, мүнөө энэ ургасаяа саг соонь ба гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряаха, гүрэндөө хлопок-сырец тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын тула тэмсэнэд.

Арадай ажахыда шухала культура—кок-сагызые таридаг республикын колхозууд кок-сагызын үрһэ гүрэндэ тушааха түсэбөө 110 процент ба үндэһэ тушаалгаяа 114 процент дүүргэбэ.

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай парти ба правительствын тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлэн, Казахстанай партийна, советскэ организацинууд ба хүдөө ажахын органууд, колхозууд болон совхозууд республикын хүдөө ажахын гол һалбари—ниитын малажалые улам хүгжөөлгэдэ, тэжээлэй база бэхижүүлгэдэ, малай үбэлжэлгые колхоз, совхоз бүхэнэй амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ, мяха, һү ба малажалай бусад эрхим шанартай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбүүдээ саг соонь дүүргэлгэдэ шухала бүхы хэмжээнүүдые абажа байна.

Казахска ССР-эй колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, ажалшад хадаа республикын үмэнэ большевистскэ партяар ба Советскэ правительствоар табигдаһан бүхы зорилгонуудые амжалтатайгаар гүйсэдхэжэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ һайн оруулалта хэхэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Ленин—Сталинай агуухэ партиин туг доро, нүхэр Сталин, Танай сэсэмэргэн хүтэлбэреэр, Казахстанай ажалшад колхозно байгуулалтые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхын түлөө, манай хүсэн түгэс социалистическэ Эхэ ороной шэнэ, үшөө ехэ бадаралтын түлөө, манай орондо коммунизмын илалтын түлөө саашадаашье шэн зоригтойгоор тэмсэхэ байна.

Казахстанай КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь **Ж. ШАЯХМЕТОВ.**
Казахска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Н. УНДАСЫНОВ.**
Бэлэдхэлэй Министерствын Казахска ССР-тэхи Түлөөлэгшэ **И. СМИРНОВ.**
Казахска ССР-эй хүдөө ажахын Министр **А. ДАУЛБАЕВ.**
Казахска ССР-эй совхозуудай Министрын Орлогшо **М. ВЛАСЕНКО.**

Инженер Ковалевой методээр стахановска дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ

СССР-эй хүнгэн промышленностиин Министр нүхэр А. Н. Косыгин инженер Ковалёвой методээр хүдэлмэрилгын стахановска дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай приказ баталаа.

Стахановецуудай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаануудые үнгэргэжэ, инженер Ковалёвой методые нэбтэрүүлхын тула тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые зүбшэн хэлсэхыень союзна республикануудай хүнгэн промышленностиин министрнүүдтэ, главна управленинүүдэй начальнигуудта ба предприятинуудай директорнүүдтэ дурадхагдаа.

Предприятинуудһаа абтаһан материалнуудай үндэһэ һуури дээрэ Министерствын главна управленинүүд хадаа научно-шэнжэлэлгын институдуудтай хамтадаа гол мэргэжэлэй хүдэлмэришэдтэ зорюулан, стахановска дүй дүршэл тухай зохёолнуудые тодорхойгоор найруулан бэшээд хэблэлдэ бэлэдхэхэ ёһотой.

Ажалай стахановска эрхим аргануудта залуушуулые һургаха ябадал СССР-эй хүнгэн промышленностиин Министерствын һургуулинуудта эмхидхэгдэхэнь.

(ТАСС).

Колхознигуудай үнэтэ үүсхэл

ЧЕРНОВЦЫ. Областиин хэдэн мянган колхознигууд Каховско гидроузелай ба каналнуудай барилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлнэ.

Кицманска районой Хрущёвой нэрэмжэтэ колхозой правлени инженер Ковалевой методые хэрэглэн, эрхим колхознигуудай, бригадануудай хүдэлмэриин дүй дүршэл шэнжэлхэ, согсолхо ба дэлгэрүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Һаяын үдэрнүүдтэ тaряанажалай түрүү бригадануудай хүдэлмэри шэнжэлһэн дүнгүүдые сонособо. Энэ жэлдэ Денис Михайлюгай бригада Буковина дотороо рекордно ургаса (шэниисын 20 гектар бүриһөө 33,8 центнер) абаа. Колхозойнь правлени тус бригадын хүдэлмэриин дүй дүршэл согсолжо, бүхы колхознигуудтаа тайлбарилаа. Газар хахалагшадай, свёклын ба хартаабхын хуряалга дээрэ ажаллажа байһан түрүү колхознигуудай дүй дүршэлые шэнжэлжэ байна.

АСУУДАЛНУУДАЙ БА ХАРЮУНУУДАЙ ҮДЭР

ЛУГОВОЕ тосхон (Львовско область), (ТАСС). Украинын КП(б)-гэй Заболотцевско райком Луговое тосхондо һонирхолтой хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлбэ. Эндэ асуудалнуудай ба харюунуудай үдэр үнгэргэгдэжэ, мянга шахуу хүн хабаадаа.

Сталинай ба Майн нэгэнэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозуудай гэшүүдэй олон асуудалнуудта УССР-эй гэгээрэлэй Министр Г. Пин-чук, УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ Я. Сирченко, Львовтохи В. И. Ленинэй Центральна музейн филиалай директор Б. Дудыкевич ба бусад тодорхой харюу үгөө.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл

ҺУНГАГШАДАЙ ЭКСКУРСИНУУД

МОСКВА. Московско городской экскурсионно бюро ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта зорюулагдаһан экскурсинуудые эмхидхэжэ байна. Һунгагшад 1917 оной октябрь һарада түүхэтэ байлдаануудай болоһон газарнуудтай, сталинска табанжэлнүүдэй үедэ столицын талмайнууд, магистральнууд ба эрьенүүд дээрэ баригдаһан архитектурна эрхим барилгануудтай танилсажа байна. Экскурсинуудай темэнүүд иимэ гэбэл: «Москвада Ленинэй ябаһан газарнууд», «Москва — СССР-эй столица», «Хуушан Москваһаа социалистическэ Москва хүрэтэр». Түрүүшын хэдэн арбаад экскурсинууд үнгэргэгдэжэ, тэдээндэ столицын предприятинуудай стахановецууд, инженернүүд, багшанар, студентнүүд, Советскэ Армиин солдадууд ба офицернүүд хабаадаба.

4500 АГИТАТОРНУУД ХҮДЭЛМЭРЕЭ ЭХИЛБЭ

ГОМЕЛЬ. Белоруссиин КП(б)-гэй горком предприятинуудай, барилгануудай, эмхи зургаануудай ба һургуулинуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай зүблөө үнгэргэбэ, тэрээн дээрэ ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэл тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Город дотор 32 агитпункт байгуулагдаа, 4500 агитаторнууд хүдэлмэридөө эхилжэ оробо.

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоздо таряа хуряалгын хүдэлмэриин һүүлшын үдэрнүүд ябажа байна. Тус колхозой таряа хуряалгада Улан-Үдын электростанциин «Победа» гэжэ промартелиин ба архи нэрэдэг заводой хүдэлмэришэд ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. ГЭС-эй нүүрһэ шэрэгшэ Андрей Синякинай хүтэлбэрилдэг бригада таряа сэбэрлэлгэ дээрэ илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус бригадынхид халаан соогоо 1.5—2 нормо дүүргэдэг юм. Декабрь һара соо болохоёо байгаа нютагай Соведүүдтэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ нүхэр Синякинай бригада бүри һайнаар хүдэлмэрилхэ, гүрэндэ тушаагдаха таряа эрхим шанартайгаар сэбэрлэхэ гэһэн уялга абаба. Зураг дээрэ: электростанциин мотористка-комсомолка Валентина Афанасьева бригадынгаа гэшүүдтэ нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин Дүрим уншажа байна.

М. Минеевэй фото.

Залуу һунгагшадта зорюулэгдаһан лекторинууд

КАЛУГА. Политическэ ба научна эрдэм ухаание дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна Обществын нютагай отделени Димитровэй нэрэмжэтэ оёдолой фабрика дээрэ залуу һунгагшадта зорюулагдаһан лектори нээбэ. Хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд «В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай агууехэ хани барисаан» гэһэн түрүүшын лекциие угаахэ анхаралтайгаар соносоо.

Машина бүгээлгын завод дээрэ, № 20 ремесленнэ училищида ба 5-дахи дунда һургуулида залуушуулай лекторинууд тэрэшэлэн эмхидхэгдэжэ байна.

ДҮРИМҮҮДТЭЙ ТАНИЛСУУЛНА

Бичурын аймагай Шэбэртын долоон жэлэй һургуулиин дэргэдэхи партийна эхин организациин 13 агитаторнууд «Коммунизм» гэжэ томодхогдоһон колхозой фермэнүүд, бригадануудаар ябажа, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримүүдтэй колхознигуудые танилсуулжа эхилээ. Тэдэнэр участогуудтаа долоон хоног соо нэгэ дахин гаража байха юм.

Агитаторнуудай семинарнуудые недели бүри алгадгүй үнгэргэжэ байхые коммунист нүхэр Степановта даалгагдаа.

Агитаторнуудай түрүүшын семинар дээрэ һунгалтануудай үедэ ябуулагдаха агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриин зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Ю. Дагбаев.

18 АГИТПУНКТ ХҮДЭЛМЭРИЛНЭ

ТОРИ. (Телефоноор абтаба). Сентябриин 8-най үдэр аймагай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай зүблөөн болобо. Тус зүблөөн дээрэ нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл ба тэрээниие үнгэргэлгэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Аймаг дотор 18 агитпунктнууд байгуулагдаад, хүдэлмэреэ эхилбэ. ВКП(б)-гэй айком хадаа агитпунктнуудай даагшадые томилһон ба һунгуулиин кампаниин үедэ олониитэ һунгагшадай дунда хэгдэхэ лекцинүүдэй ба элидхэлнүүдэй темэнүүдые баталһан байна.

ХАХАД МИЛЛИОН ЗАОЧНИГУУД

Ороной заочно ВУЗ-уудта засахи эхилээ. Заочно 17 институтууд, дээдэ һургуулинуудай заочно ба үдэшын 458 таһагуудта хахад миллион тухай студентнүүд һуралсажа байна. Шэнэ элсэлгээр 100 мянга үлүүтэй хүн ороо. Эдэнэр ажалһаа һамшангүйгөөр дээдэ эрдэм шудалха гэһэн хүнүүд — цехын начальнигууд, мастернууд, технигүүд, стахановецууд, һурагшанар мүн.

(ТАСС).

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

Манай партийна кабинедэй түсэбүүд

Манай Яруунын аймагай партийна организацида һуралсалай шэнэ жэлдэ «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудалха түрүүшын жэлэй 6 кружок ба 2-дохи жэлэй 5 кружок, 19 политһургуулинууд (2-дохи жэлэй), И. В. Сталинай биографиие шудалха 14 кружогууд хүдэлмэрилхэ юм. Мүн 126 коммунистнууд партиин түүхэ ба теориие бэеэ даагаад шудалха байна.

Пропагандистнууд ба бэеэ даагаад һурагшадай консультантнууд болгон бэлэдхэл ехэтэй 54 коммунистнууд баталагданхай. Аймагай партийна кабинет хадаа эдэнэртэ теоретическэ ба методическа туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ манай партийна кабинет хүдөөгэй политһургуулинуудай ба кружогуудай хүдэлмэридэ багаар туһалдаг байгаа.

Үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдуу дутуунуудые зайсуулжа, политһургуулинууд ба кружогуудай хүдэлмэридэнь тодорхой туһаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүдые манай партийна кабинет мүнөө жэлдэ эртэнһээ хараалһан байха юм. Һуралсалай жэлэй турша соо пропагандистнуудтай ба консультантнуудтай 3 үдэрэй семинар 3 дахин үнгэргэгдэхэ. Түрүүшын семинар октябриин һүүл багаар хэгдэхэ байна. Эдэ семинарнуудта лекци ба элидхэлнүүдые хэхын тула долоон хүн томилогдоод, мүнөө тэдэнэр бэлэдхэжэ байнхай. Консультантнуудта ба пропагандистнуудта туһалха зорилгоор һара бүри 2—3 дахин теоретическэ хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэхэ юм.

Мүн бэсэ даагаад һурагшадта ВКП(б)-гэй түүхээр ба теорёор лекцинүүдые уншаха, тэдэнтэй консультаци ба теоретическэ хөөрэлдөөнүүдые хэхэ түсэбүүд зохёогдонхой.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, манай библиотекэ багабэшэ хүдэлмэри ябуулаа. Пропагандистнуудта, консультантнуудта хэрэгтэй методическа ба политическэ литературанууд, мүн марксизм-ленинизмын классигуудай зарим зохёолнууд тухай газетэнүүдтэ толилогдоһон статьянууд суглуулагдажа, методическа туһаламжанууудай тусхай папканууд бии болгогдоо.

Партийна һуралсалай хүдэлмэридэ туһалха зорилгоор лекцинүүд ба элидхэлнүүд хэгдэхэ, политһургуулинууд, кружогуудай хүдэлмэри шэнжэлэгдэжэ, түрүү пропагандистнуудай дүй дүршэл дэлгэрүүлэгдэхэ, эдэ хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэхын тула аймагай партийна ба советскэ эдэбхитэд олоор хабаадуулагдаха байна. Мүнөө тэдэнэй дундаһаа 22 лекторнүүд, элидхэлшэд томилогдон баталагдаа.

Партийна үдэшын һургуулида һурадаг партийна ба советскэ эдэбхитэдэй, партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай һуралсаха таарамжатай услови байгуулхын тула манай парткабинет тусхай уншалгын зал шэнээр нээжэ, альбомуудаар, номуудаар хангаһан байна.

Х. Санжиев, парткабинедые даагша.

Колхозно коммунистнуудай политһургуули

Хоринн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организацида нэгэ политһургуули хүдэлмэрилдэг юм. Тэрээндэ мүнөө жэл хамтадаа 15 хүн һураха байна. Тэдэнэй 5-ниинь партийнабэшэ эдэбхитэд болоно. Бүхы һурагшадынь шухала литература ба һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангагданхай. Колхозно библиотекэ политһургуулида һурагшадта ехэ туһаламжа үзүүлхэ аргатай. Партийна организациин секретарь нүхэр Д. Дамбаев политһургуулиие хүтэлбэрилхэ юм. Тэрэ хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэ пропагандистнуудай һарын курсада һураһан байна.

Холын гүүртэдэ байһан коммунистнуудай һуралсаха тусхай группа эмхидхэгдэә. Нүхэр Дамбаев неделидээ 2 дахин тэндэнь ошожо, заняти хэдэг байха юм.

Тус политһургуулида һурагшад хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ 6 темэ дүүргэһэн ба мүнөө 7-дохи темэһээ занятияа эхилхэ байна.

П. Ринчинов.

Шэнэ һургуулинууд

Энэ жэл Кяхтын аймагай Наушки ба Большой-Луг тосхонуудта 2 шэнэ һургуулинууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Мүнөө эдэ һургуулинуудта һуралсалай жэл һайнаар ябажа байна.

Улан-Удын горпромкомбинадай оёдолой фабрикын цех бүхэлэй коллектив Октябриин урдахи мүрысөөндэ хабаадалсанхай. Малгай оёдог цехынхид халаа һайнгаа нормые 200 процент дүүргэнэ. Зураг дээрэ: тус цехын мастер Н. Е. Федорова малгай оёжо байна. **З. Веснинагай фото.**

Октябриин урда тээхи мүрысөөн

Түрүү фабрикада

Улан-Удын мебельнэ фабрика республикын нютагай промышленностиин Министерствын түрүү предприятинуудай нэгэниинь юм.

Энэ фабрика дайнай хойто тээхи табанжэлэй туршада ехээр үргэдхэгдөө. Фабрикын үйлэдбэринь механизацилагдажа, олон янзын мебель бүтээн гаргадаг болоо. Энэ жэлдэ ясень гэжэ модоор комод, зөөлэн стул, точилдомол хүлтэй түхэреэн стол бүтээн гаргалгые шудалба. Тус фабрика үйлэдбэреэ үргэдхэһэнэй ашаар дайнай урда тээхи хэмжээнһээ 7 дахин ехэ продукци гаргана.

Бүтээн гаргаһан продукциингаа шанарые һайжаруулхын түлөө фабрикынхид бүхы хүсэеэ элсүүлэн тэмсэнэ. Түүхэй эд шэлэн абадаг болоһон дээрэһээ фабрика продукциингаа шанарые һүүлэй үедэ нилээд дээшэлүүлһэн байха юм. Энэ оной июнь ба июль һаранuудта алмагдаһан материалнуудаараа хүүгэдэй 200 стул, 100 табуреткэ бүтээбэ.

Цехүүд хоорондын социалистическэ мүрысөөндэ мебель хабсаралгын цехынхид түрүү һуури эзэлнэ. Тэндэ ажалай эмхидхэл зүбөөр табигданхай. Энэ цехые фабрикын партийна эхин организациин секретарь нүхэр Астахов хүтэлбэрилнэ. Цех һайн ажалайнгаа түлөө фабрикынгаа дамжуулгын Улаан тугта хүртэнхэй.

Хүдэлмэришэдэй гараараа хэдэг хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүдые механизацилһанай, түрүү техникэ шудалһанай ашаар мебельнэ фабрикын стахановецуудай зэргэ нёдондонойхиһоо һураггүй олошороо. Бүхы хүдэлмэришэдэйнь 80 процентнь стахановецууд болонхой. Бэшэ хүдэлмэришэдынь бултадаа ударнигууд. Эндэ нормоёо дүүргэдэггүй хүдэлмэришэн үгы. Модошо дархашуул И. Семенов, И. Леонов, зөөлэн мебель хэгшэд Б. Багаев, А. Богатыров ба бусад эрхим шанарай продукци гаргадаг уран дархашуул юм. Тэдэнэр нормоёо 200 процент хүрэтэр дүүргэдэг байна.

Мебельнэ фабрикын хүдэлмэришэд бүхы арга боломжоёо хаража үзөөд, 1950 онойнгоо түсэбые ноябриин 7-до дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Н. Цыбенов.

Жэлэй түсэб 8 һара соо

«Кожевник» гэжэ промартелиин коллективэй стахановецууд Агуу ехэ Октябрьска революциин 33-дахи ойе ажалай үндэр амжалтануудаар угтахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Табанжэлэйнгээ түсэбые 3 жэл соо 106 процент дүүргэһэн тус артелиин мастер Л. Т. Солдатов энэ жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые 8 һара соо 162 процент гүйсэдхэжэ, коллектив соогоо шалгараа. Мүн мастернууд А. Р. Посельский, И. А. Полежаев ба бусад стахановецууд жэлэйнгээ түсэбүүдые мүн лэ 8 һара соо дүүргэһэн байха юм.

Мүнөө эдэнэр социалистическэ мүрысөө улам эршэдхэн хүдэлмэрилжэ байна. **Л. Бондаренко.**

БАГШАНАРАЙ ҺАЙШААЛТАЙ ХҮДЭЛМЭ…

Бабушкин городой һургуулинуудай багшанар ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Тэдэнэр городойнгоо культурын байшан, клубууд болон уншалгын байшангуудаар ябажа, политическэ, естественно-научна ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые уншана, һонин һонин элидхэлнүүдые ба хөөрэлдөөнүүдые хэнэ.

№ 56 һургуулиин багша нүхэр Снегирев политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын бодото гэшүүн болонхой. Тэрэ хадаа Байкал шадархи байгалиие хэдэн жэл соо шэнжэлээд, тэндэхи амитадые ба ургамалнуудые ажалшадта харуулха зорилгоор олон экспонадуудые бэлэдхээ. Нүхэр Снегирев олон жэлэйнгээ ажаглалтын дүй дүршэлые, мүн тусхай номуудые хэрэглэн Байкал тухай ехэ һонин лекци зохёогоо. Энэ лекциеэ городой культурын байшанда, хүдэлмэришэдэй клубуудта ба предприятинууд дээгүүр уншажа, шагнагшадые ехээр һонирхуулна.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголой таһаг энэ лекциинь олошоруулжа, аймагуудай культурын байшангуудта эльгээгээ. Тиигэжэ нүхэр Снегирев республикынгаа ажалшадые түрэл хизаартаяа танилсуулха хэрэгтэ ехэхэн туһа хүргөө.

Биологиин багша нүхэр М. Сковер гэгшэ естественно-научна темээр лекцинүүдые уншана. Тэрэ хадаа һүүлэй үедэ «Нойр ба зүүдэн», «Шажанай үлэгдэлнүүд ба научна уридшалан тайлбарилга», «Шажанай һайндэрнүүдэй үг үндэһэн», «Дарвин тухай», «Байгаалиие агууехэ хубилгагша—Мичурин», «Лысенкын биологи… һургаал» гэһэн ба бусад лекци… нүүдые уншаа. Мүн нүхэр Ско… хадаа хүүгэдэй ботаническа кру… жогые хүтэлбэрилжэ, һургуулиин… гаа дэргэдэхи туршалгын участо… та овощиин шэнэ сортын культу… рануудые болон үрэ жэмэстэ мо… донуудые ургуулха туршалгану… дые зунай сагта хэдэг.

Литературын багша нүхэр Д… мова ородой уранзохёолшодо… ажаябуулга ба ажабайдал ту… лекцинүүдые болон хөөрэлдөөнү… дые ажалшадай дунда үнгэр… гэнэ.

Мүн культурно-гэгээрэлэй бу… сад хүдэлмэридэ багшанар эдэ… хитэйгээр хабаадалсана.

Уранһайханай самодеятельнос… тиие хүгжөөхэ хэрэгтэ тэдэнэ… ехэхэн анхарал табина. Культуры… байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэ… струнна инструментнүүдэй кружо… гые № 56 һургуулиин багша П… Радаев хүтэлбэрилнэ. Тус кружо… то хабаадагшад элдэб нотонууды… шудална, советскэ композиторну… дай ба хүгжэмэй классигууда… зохёолнуудтай танилсана. Танхо… тосхондохи уранһайханай само… деятельностиин кружогые № 5… һургуулиин багша Шацких хүтэ… бэрилнэ. Тус кружогойхид Окт… риин 33-дахи ойн һайндэр тоско… нойнгоо ажалшадта зүжэг наад… харуулхаар бэлэдхэжэ байна.

Ажалшадай депутадуудай нют… гай Соведүүдтэ һунгаха һунгалт… нуудта бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хо… шо тэдэнэр өөһэдынгөө хүдэлм… рииe бүри шангадхажа байн… Тэдэнэр һунгалтанууд тухай Д… римтэй ажалшадые үргэнөөр т… нилсуулжа эхилээ.

Д. Обухов.

„Политһургуулинуудай һурагшадта туһаламжа“ гэжэ номууд

Партийна гэгээрэлэй системэдэхи шэнэ һуралсалай жэлдэ зорюулан, Бурят-Монголой Гүрэнэй издательство бурят-монгол хэлэн дээрэ «Политһургуулинуудай һурагшадта туһаламжа» гэһэн хоёр номые хэблэн гаргаба.

Нэгэдэхи ном соо иимэ долоон темэнүүдээр материалнууд оруулагдаа гэбэл: «Хаанта Россида хүдэлмэришэд болон таряашад ямар байдалтай байгааб, өөһэдыгөө сүлөөлхын түлөө хайшан гэжэ тэмсэдэг һэм», «Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революци», «СССР дотор социалистическэ общество байгуулга», «СССР ба капиталистическэ дэлхэй», «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн», «Советскэ социалистическэ общество», «Советскэ социалистическэ гүрэн». Энэ нэгэдэхи ном хадаа һуралсалай нэгэдэхи жэлэй политһургуулинуудай һурагшадта зорюулагдана.

Хоёрдохи ном соо иимэ зу… гаан темэнүүдээр материалну… оруулагдаа: «Советскэ арадууд… единэ бүлэ», «ВКП(б) — советск… обществын хүтэлбэрилхы ба шэ… лүүлхы хүсэн», «Бүхэсоюзна Ко… мунистическэ (большевигүүдэй) парти хайшан гэжэ байгуулагда… хайб», «Советскэ Союз эб на… рамдалай, демократиин ба соци… лизмын түшэг тулгуури», «Сов… скэ арад СССР-эй арадай ажах… һэргээн бодхоохын ба хүгжөөх… түлөө тэмсэлдэ», «Манай үг зори… го—коммунизм». Энэ хоёрдохи но… мынь һуралсалай хоёрдохи жэл… политһургуулинуудай һурагшадт… зорюулагдана.

Ном бүринь хоёр мянган тира… тай ба гурбан түхэриг сэнтэй.

Д. Норбоев.

КОНСУЛЬТАЦИ

СОЦИАЛИЗМҺАА КОММУНИЗМДА ДАМЖАН ОРОХО ЗАМУУД ТУХАЙ

XVIII партсъезд дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, нүхэр Сталин болбол коммунизм байгуулгын айхабтар ехэ программые советскэ арадай үмэнэ дэлгэрүүлэн хүгжөөһэн ба социалистическэ общество байгуулгые дүүргэхэ болон социализмһаа коммунизмда дамжан ороходо тодорхой замуудые хараалһан байгаа. Нэгэ орон дотор социализм байгуулгын ленинскэ теориие хүгжөөжэ, СССР доторхи илалта түгэлдэр социалистическэ байгуулалтын айхабтар ехэ дүршэлые согсолжо, нүхэр Сталин хадаа капиталистическэ хүреэлэлгын бии байһаншье ушарта манай орон дотор коммунизм байгуулжа болохо тухай тобшолол хэһэн байна.

Дүүрэн коммунистическэ общество байгуулха ябадал советскэ хүнүүдтэ үдэр бүринь ажабайдалай бодото зорилго, тодорхой хэрэг болонхой. Социализм ба коммунизм—энэ хадаа хоёр ондо ондоо общественно-экономическа формацинууд бэшэ, харин тэрэл нэгэ коммунистическэ обществын хүгжэлтын хоёр шатанууд мүн. Социализмшье, коммунизмшье хадаа үйлэдбэриин зэмсэг хэрэгсэлнүүдэй общественнэ зөөри болоһон ябадал дээрэ үндэһэлэгдэһэн үйлэдбэриин единэ способтой байдаг. Дүүрэн коммунизм болбол имагтал экономическа ба оюун ухаанай хүгжэлтын хэмжээгээр лэ социализмһаа илгардаг юм.

Коммунизм хадаа үйлэдбэриин зэмсэг хэрэгсэлнүүдтэхи общественнэ зөөриин —коммунистическэ, бүгэдэарадай зөөриин единэ формын диилэнхы байһаар, город ба деревниин хоорондохи, ухаан бодолой ба физическэ ажалай хоорондохи тад ондоо байдалые хүсэд үгы хэлгээр, ангиин илгаануудай дүүрэн үгы бололгоор, хүнүүдэй ухаан мэдэрэлдэ байгаа капитализмын үлэгдэлнүүдые усадхалгаар тодорхойлогдоно. Коммунизмын үедэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүд үндэр хэмжээндэ хүрэжэ, хэрэглэлэй продуктнууд элбэг дэлбэгээр байгуулагдаха ба общество болбол хубаарилгын коммунистическэ принциптэ ороха юм.

Стахановецуудай Бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн: «Коммунизмын принцип юуб гэхэдэ, коммунистическэ общество дотор хүн бүхэн өөрынгөө шадабариин зэргээр хүдэлмэрилхэ ба хэһэн хүдэлмэриингөө зэргээр бэшэ, харин культурно-хүгжэнхэй хүнэй хэрэглэдэг тиимэ хэрэглэлэй зэргээр абаха байна» (Ленинизмын асуудалнууд, II-хи хэблэл; нюур 495).

Хубаарилгын иимэ принциптэ советскэ обществын ороходо тон шухала условинь хадаа хэрэглэлэй бүхы продуктнуудые элбэгжүүлхэ арга олгохо байһан үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэхи тиимэ дэбжэлтэ хангаха ябадал болоно. Партиин XVIII-хи съезд дээрэ хэлэһэн элидхэл соогоо нүхэр Сталин болбол энэ коммунистическэ элбэг дэлбэгые байгуулхын тулада экономическа талаар, ондоогоор хэлэбэл, хүн бүхэндэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаха талаар гол капиталистическэ оронуудые хүсөөд, урдань гараха гэһэн СССР-эй үндэһэн гол экономическа зорилгые бэелүүлхэ шухала байна гэжэ заагаа һэн. «Хэрбээ гол капиталистическэ оронуудые экономическаар ахижа гараа һаа,—гэжэ нүхэр Сталин хэлэһэ, — гансал тэрэ ушарта манай орон хэрэглэлэй зүйлнүүдээр хүсэд дүүрэн хангагдаха, манайда продуктнууд элбэг дэлбэгээр бии болохо, тиин бидэнэр коммунизмын түрүүшын шатаһаа тэрэнэй хоёрдохи шатада дамжан ороходо аргатай болохобди гэжэ бодомжолжо шадахабди». (Ленинизмын асуудалнууд, 11-хи хэблэл, нюур 578—579). Советскэ хүнүүд энэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ зорилгые туйлай ехэ баяр зоригжолтойгоор бэелүүлжэ ороо һэн.

Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро советскэ арад социалистическэ байгуулалтада бүхэдэлхэйн-түүхэтэ амжалтануудые туйлаа. Сталинска табанжэлнүүдые бэелүүлһэнэй эсэстэ Советскэ Союз илаһан социализмын орон болоо. Большевистскэ партиин сэсэн мэргэн ленинско-сталинска политикын ба советскэ арадай героизмын ашаар манай Эхэ орон гээгдэнги, аграрна орон байһанаа 13 жэл соо хүсэн түгэлдэр, социалистическэ индустриально-колхозно держава болоо. Дайнай урдахи табанжэлнүүдэй үедэ социалистическэ гүрэн дотор культурна революци бэелүүлэгдэжэ, тэрэнэй ашаар Советскэ Союз эгээн түрүү социалистическэ культурын орон болоо.

Илаһан социализмын орон дотор 1940 ондо 1913 онойхиһоо 4 дахин шахуу ехэ шэрэм, дүрбэ хахад дахин ехэ булад, таба хахад дахин ехэ нүүрһэн, гурба хахад дахин ехэ нефть, 17 миллион тонноһоо ехэ товарна тарялан, 1913 онойхиһоо гурба хахад дахин ехэ хлопок-сырец үйлэдбэрилэн гаргагдаһан байгаа.

«Энэ хадаа һүрэлтэ мүн байһан юм, тэрэнэй туһаламжаар манай Эхэ орон гээгдэнги орон байһанаа түрүү орон, аграрна байһанаа—индустриальна орон болоо»,—гэжэ нүхэр Сталин һунгагшадай һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ 1946 оной февралиин 9-дэ хэлэһэн үгэ соогоо заагаа һэн.

Дайн сэрэг болбол СССР-эй үндэһэн гол экономическа зорилгые бэелүүлхын түлөө советскэ арадай шэн зоригто тэмсэлыень һаатуулһан байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүргэһэнэй һүүлдэ нүхэр Сталин хадаа советскэ арадые коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлэй тодорхой программаар зэбсэглээ. Арадай ажахын хүгжэлтын үлэмжэ үни удаан үе соохи түсэбүүд тухай һунгалтын урда тээхи түүхэтэ суглаан дээрэ 1946 оной февралиин 9-дэ хэлэхэ зуураа нүхэр Сталин манай промышленностиин жэл бүри 50 млн. тонно хүрэтэр шэрэм, 60 млн. тонно хүрэтэр булад, 500 млн. тонно хүрэтэр нүүрһэ, 60 млн. тонно хүрэтэр нефть үйлэдбэрилэн гаргажа байха ябадал туйлаха шухала гэжэ зааһан байгаа.

Промышленна үйлэдбэриин иимэ үндэр дэбжэлтэ болбол мүн хүдөө ажахын һалбаран хүгжэлтые, хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэгээр байгуулха ябадалые хангаха байһаниинь лабтай.

Нүхэр Сталинай хараалһан энэ тодорхой программа хадаа коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һууриие, хэрэглэлэй зүйлнүүдэй элбэг дэлбэгээр байгуулагдаха ба коммунизмын нэгэдэхи шатаһаа тэрэнэй хоёрдохи шатада манай социалистическэ обществын дамжан ороходо аргатай болохо тэрэ экономическа хэмжээе тодорхойлно.

Үндэһэн гол экономическа зорилгые бидэнэрэй бэелүүлжэ, социализмһаа коммунизмда дамжан орожо шадаха тэдэ замууд ямарнууд бэ?

Энэ зорилгые шиидхэлгэ болбол нэн түрүүн манай социалистическэ промышленностиие бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ ябадалые, тэрэнэй үйлэдбэрилгын хүсэ шадалай саашадаа ургалтые, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин хүгжэлтын нилээд хэмжээгээр дулдыдаха байһан хүдөө ажахын материально-техническэ базые хэлбэришэгүйгөөр дэбжүүлхэ ябадалые эринэ. Үндэһэн гол экономическа зорилгые амжалтатайгаар шиидхэлгын нүгөөдэ тон шухала условинь хадаа үйлэдбэриин техникын ургалта ба болбосорон наринжалга: үйлэдбэриие бүхы талаарнь механизацилга ба автоматизацилга, үйлэдбэриин процессүүдтэ электроэнергиие үргэнөөр ашаглалга, болбосоруулгын химическэ методуудые улам бүри ехээр хэрэглэлгэ, техникын ба үйлэдбэриин шэнэ шэнэ һалбаринуудые хүгжөөлгэ мүн болоно. Эдэ бүгэдэ болбол ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ юм, тэрэнь эсэсэй эсэстэ коммунизмын илалтын эгээн шухала условинь мүн болоно.

Коммунизмда дамжан оролго хадаа город ба деревниин хоорондохи тад ондоо байдалые хүсэд дүүрэн дабан зайлуулха ябадалые эринэ. Хүдөө ажахые социалистическэ рельснүүд дээрэ оруулһан ушар болбол город ба деревниин хоорондохи тад ондоо байдалай үндэһэ һууринуудыень таһалаа. Тэрэниие усадхалга хадаа колхозуудай общественнэ ажахын бүхы хэмжээгээр хүгжэлтын, хүдөө ажахын материально-техническэ базын ургалтын ба хүдөө ажахын ажалай техническэ шэнээр зэбсэгжэлгын, колхозно деревниин культурын дэбжэлтын үндэһэ һуури дээрэ бэелүүлэгдэжэ байна.

Город ба деревниин хоорондохи тад ондоо байдалые дабан зайлуулха ба хүдөө ажахын ажалые индустриальна ажалай түхэлтэй болгохо ябадал болбол тон шухала хоёр проблемые 1) арад зондо хэрэгтэй эдеэ хоолой продуктнуудые ба промышленностьда хэрэгтэй хүдөө ажахын түүхэй эдые элбэг дэлбэгээр байгуулха ябадалые, 2) социалистическэ зөөриин хоёр формонуудай хоорондохи илгаануудай аажамаар үгы болон һалаха, хүдэлмэришэд ба колхознигуудай хоорондохи ангиин илгаануудай үгы болохо ябадалые шиидхэхэ байна. Хүдөө ажахыда МТС-үүд ба совхозуудай хүтэлхы үүргые саашаданиь шангадхаха ябадал хадаа эдэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ехэхэн үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Коммунизмда дамжан оролго болбол мүн ухаан бодолой ба физическэ ажалай хоорондохи тад ондоо байдалые дабан зайлуулха ябадалые эринэ. Социалистическэ мүрысөөн ба тэрэнэй дээдэ формо—ажалай бүтээсын ургалтын хүсэн түгэлдэр үг үндэһэн мүн болоһон стахановска хүдэлөөн хадаа энэ агуу ехэ зорилгые бэелүүлгэдэ туйлай ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Тэрээнтэй хамта стахановскэ хүдэлөөн, нүхэр Сталинай тэмдэглэһэн ёһоор, ухаан бодолой ба физическэ ажалай хоорондохи тад ондоо байдалые дабан зайлуулгада туһалха байһан хүдэлмэришэн ангиин тиимэ культурно-техническэ дэбжэлтын эхин үрые доторoо хадагална. Энэ шухала зорилгые шиидхэлгэдэ хэрэгтэ манай орон дотор культурна революциие бэелүүлһэн ябадал туйлай ехэ удхашанартай байна, тэрэ революциин эсэстэ шэнэ, арадай, социалистическэ интеллигенци хүдэлмэришэд ба таряашадһаа урган гараа. Колхозно деревнидэ культурые бүхы хэмжээгээр дэбжүүлхэ, хүдөө ажахын ажалые индустриальна ажалай түхэлтэй болгохо ябадалда зорюулагдаһан манай партиин ба социалистическэ гүрэнэй үрэ ехэтэ хүдэлмэринь деревнидэхи ухаан бодолой ба физическэ ажалай хоорондохи тад ондоо байдалые дабан зайлуулгада туһална.

Хэһэн ажалайнгаа зэргээр хубаарилха ябадалһаа хэрэглэлэйнгээ зэргээр хубаарилгада хүсэд шэлжэн оролго хадаа товарно-мүнгэнэй харилсаануудай үгы бололгые тухайлна. Социализмын үедэ товарно-мүнгэнэй харилсаануудай бии байһан ушар болбол коммунизмын нэгэдэхи шата дээрэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хэмжээнэй хүсэд үндэр бэшэ байһантай, социалистическэ зөөриин хоёр формонуудай бии байһантай, орон дотор хоёр ангинуудай бии байһантай, мүн тэрэнэлэн: хүн бүриһөө — шадабариинь зэргээр, хүн бүридэ — хэһэн ажалайнь зэргээр — гэһэн социалистическэ принципэй бии байһантай холбоотой юм.

Хубаарилгын энэ принцип болбол үйлэдбэриин социалистическэ аргын эгээн шухала хуулинуудай нэгэн, ажалай бүтээсын хэлбэришэгүй ургалтын ба хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл болон культурно-техническэ хэмжээнэй дээшэлэлтын хүсэтэ түлхисэ мүн. Энэ принцип дотор общественнэ интересүүдтэ хубиин интересүүдэй мэдээтэй байхаар нүрэнэй общественнэ интересүүдэй юрэнхыдөө ажалшадай хубиин интересүүдтэй зохилдоно.

Хүн бүриһөө — шадабариинь зэргээр, хүн бүридэ — хэрэглэлэйнь зэргээр—гэһэн коммунизмын принципдэ орохотой хамта ажалай мүнгэн бүри…

Севооборот юундэ бэелүүлэгдэнэгүйб

…үб севооборотуудые бии болгохо, тэрэнэй ёһоор тарянажа… эрхилхэ ябадал хадаа хүдөө …ын культурануудай ургасые …лүүлхэ шухала хэмжээ-…гануудай нэгэн болоно. Севооборот болбол социалистическэ га…тарьялангые хүгжөөхэ тон …дамтай арга мүн. Зүб севообо…гөөр хүрьһэнэй шанарые …өөрнь һайжаруулхын арга…

Севооборот бии болгохо ба бэе…хэ ябадалые табанжэлэй түү… тухай хуули, ВКП(б)-гэй ЦК-… февральска Пленумэй тогтоол … правительствын бусадшье …облнууд онсо шухала удха…ртай гэжэ тоолоно.

Манай республика дотор севооборот 1938 онһоо хойшо бии болгогдожо эхилһэн байгаа. Эгээн …үүшын севооборот Кударын …гай «Красная Заря» колхоз… бии болгогдоһон юм. Тиин … он болотор үшөө 62 колхо…та, илангаяа Бичурын айма… колхозуудта ба үрһэнэй ажа…уудта бии болгогдоо һэн. Тэ…һээ хойшо, 1947 он болотор …бликын бусад 367 колхозууд …ооборотдо орохо гэжэ шиидэһэн …гаа. Иигэжэ, тарянажалтай … колхозуудта севооборот бии …гохо, хүдөө ажахын культура…удай ургасые дээшэлүүлхэ ба …озно газарнуудые гуримтай…р ашаглаха услови бүри 1947 … байгуулагдаха ёһотой бай…

…эхэтэй хамта, имагта поли…удые хубаарилан столбнуудые …ожо, чертежнуудые зуралгаар, …рэниие хуулита ёһоор баталал…р севооборот бэелүүлэгдэдэг …э, тарянажал дээрэ культур… хубилалта хэгдэдэг бэшэ бшуу. Тарянажалаа үнэхөөрөө куль…рна болгохын ба тогтууритай …р ургаса хангахын тулада се…оборотодоор хараалагдаһан бүхы …мжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ …хала.

Ногоо тарилгата севооборотдо …лхозуудай орохын тулада олон …лэй ногоонуудай тарилга эр…лхэ ба тиимэ ногоонуудай үрһэ …үүлхэ хэрэгтэ саашадаа эрид …билалта хэхэ саг тулаа. …МАССР-эй Министрнүүдэй Со…ийн 1950 оной июниин 2-ой тог…ол соо энээн тухай онсо тэм…гдэһэн байна.

Республика дотор олон жэлэй …гоонуудай үрһэ үйлэдбэрилгын …облемэ мүнөөшье шиидхэгдээ…й хэбээрээ байһаар. Бүхы рес…публика дотор имагтал Кабан…ын аймагай Молотовой нэрэм…тэ колхоз ногоо тарилгата се…ооборот бэелүүлжэ эхилһэн бай… юм. Севооборот бэелүүлхэдээ олон жэлэй ногоонуудай үрһэнэй хойноһоо харууһалгада республикын хүдөө ажахын Министерствоһээ эхилээд, участково агрономууд ба тарянажалай бригадануудай бригадирнууд хүрэтэрөө, хүдөө ажахын бүхы органуудһаа эхилээд, колхозно таряашад хүрэтэрөө бултадаа шухала анхарал хандуулаа һаань энэ проблемэ амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна.

Энэ проблемэ шиидхэлгэдэ Онохойско Гурэнэй селекционно станци, Онохойско овощной үрһэ тарилгын мелиоративна-туршалгын комплексно станци, Бурят-Монголой малажалай туршалгын станци ба Бурят-Монголой зооветинститут гол үүргэ эзэлхэ ёһотой байгаа. Дурсагдагша эмхи зургаанууд манай эндэхи условидо хүсэд тааранги олон жэлэй ногоонуудай шэнэ сортнуудые бии болгохо, үндэр ургаса үгэдэг, хүйтэнһөө ба халуунһаа айдаггүй мүнөө бии байгаа сортнуудай үрһые үрэжүүлхэ зэргэтэй байгаа. Гэбэшье, энэ талаар тон бага юумэ хэгдэнэ.

Севооборотодой удхашанарые хүсэд ойлгоогүй дээрэһээ зарим хүтэлбэрилэгшэд тэрээндэ анхаралаа багаар хандуулна. Энээнһээ шалтагаалан колхозууд эреэн полинуудтай зандаа байжа, газараа культурна бэшээр, системэгүйгөөр элдүүрилнэ, культурануудые зүбөөр һэлгүүлэн таринагүй. Тиимэһээ хүдөө ажахын культурануудай ургасань бага байна. БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын дэргэдэхи сортовой Управлени эдэ бүгэдые һайн мэдэжэ байбашье, олон жэлэй ногоо тарилгые һайнаар эмхидхэхын түлөө һулаар тэмсэнэ. Үрһэ үйлэдбэрилдэг 24 ажахынуудайнь миил нэгэ ажахы севооборот бэелүүлжэ эхилһэн ба 2 ажахынь бэелүүлжэ эхилхэ арга боломжотой һаяхан лэ болоһон байна. Үрһэнэй ажахы бүхэндэ өөрын агрономууд бии байбашье, тон һулаар, үүсхэл эдэбхи багатайгаар хүдэлмэрилнэ.

Энэ шалтагаанһаа севооборотодоор хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудай түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэнэгүй, таһалдуулагдажа байна. Аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, аймагай хүдөө ажахын таһагуудые даагшад ба МТС-үүдэй директорнууд эдэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын хойноһоо үдэр бүриин хиналта хэдэггүй, севооборот эбдэһэн олонтоото болошогүй баримтануудта хамаагүйгөөр хандадаг байха юм. Гадна, республикын хүдөө ажахын Министерство олонтоото агрономуудай хүдэлмэриие севооборот бэелүүлгэдэ ёһотойгоор шэглүүлээдүй байһаар. Севооборот бэелүүлхэ талаар агрономуудай семинар 1948 онһоо хойшо болоогүй байха юм. Севооборотдо ороһон сагһаа хойшо аяар 4 жэлэй үнгэрбэшье, тэрэниие бэелүүлхэ талаар республикын хүдөө ажахын Министерство шанартай юумэ хээгүй. Севооборот бэелүүлхэ талаар агрономууд муу бэлэдхэлтэй байна. Хүдөө ажахын Улан-Удын техникум болбол студентнүүдтэ севооборотые номой ёһоор заагаад лэ, тэрэниие бодотоор бэелүүлхэ талаар практическа хүдэлмэритэй танилсуулдаггүй байна. Хүдөө ажахын техникумэй иимэ хүдэлмэриин хойшолонгууд доро хэлэгдэһэн нэгэ баримта дээрэһээ эли харагдана. Хүдөө ажахын Улан-Удын техникум дүүргэжэ гараһан агроном нүхэр Михайлова Чесанын МТС-тэ хүдэлмэрилхэ зуураа, МТС-эй харьяата колхозуудта севооборот бэелүүлгын түсэб зохёохо даалгабари абаһан байха юм. Теэд энэ талаар муу бэлэдхэлтэй байжа, юушье хэжэ шадангүй, бусайдуулаад орхиһон байна. Энэ бүхы шалтагаануудһаа боложо, республикын агрономическа персонал севооборот бэелүүлхэ асуудалнуудай хажуу талада байһаар.

Үнгэрхэдөө газар эсхэмжэлгын ба севооборотодой Управленидэ севооборотодой талаар главна агроном мүнөөшье үгы. Эндэ хүдэлмэрилжэ байһан агроном Добриков республикын Министрнүүдэй Советдэ консультантаар хүдэлмэрилхэ болоожо ошоһон байха юм. Гэхэ зуура, нүхэр Добриков салин хүлһөөр тус Управлениһээ абадаг. Управлениин дэргэдэ севооборотодой талаар главна агроном заабол хүдэлмэрилжэ, нютагуудтахи бүхы агрономуудай хүдэлмэриие севооборот бэелүүлгын талаар толгойлхо ёһотой байна.

Имагтал республикын бүхы агрономуудай эдэбхи үүсхэлэй ашаар севооборот бэелүүлгын хэмжээ-ябуулганууд амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байна. Имагтал зарим МТС-үүдэй зүгһөө севооборотдо хамаагүйгөөр хандахаяа болижо, севооборотодой полинуудай ёһоор газар элдүүрилдэг болоо һаань энэ шухала хэрэг амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байна.

Парти ба правительствын эридэтэй ёһоор, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй ба үргэн ниитэ колхознигуудай шухала анхарал севооборот бэелүүлгэдэ шууд зорюулагдаха ёһотой.

К. Гаськов, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын газар эсхэмжэлгын ба севооборотодой Управлениин начальник.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГТА

ШЭНЭ УЯЛГАНУУД

Агууехэ Октябриин 33-дахи жэлэй ойн һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, аймагай ажалшад шэнэ уялгануудые абанад.

Уланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые ноябриин 1 хүрэтэр дүүргэхэ, һолоомо, михиинэ болон бусад тэжээл элбэгээр суглуулха, бүхы үбһэ тэжээлэйнгээ 75 процентые малай үбэлжэхэ газарта үбэлжэлгын эхилтэр зөөхэ, малшадай байха 5 гэр бариха, 5 улаан булан эмхидхэхэ, 2 радиоприемник тодхохо, һайжаруулагдаһан томо үүлтэрэй үхэрнүүдэй байха жэшээтэ һайн нэгэ заимка эмхидхэхэ гэһэн уялгануудые абаад, тэдэнээ бэелүүлжэ эхилбэ.

Мүн энэ аймагай «Новый путь» гэжэ олзоборилгын артелиин гэшүүд һайндэр хүрэтэр жэлэйнгээ түсэбые 91 процент дүүргэхэ ба 32 мянган түхэригэй олзо гүрэндөө оруулха уялга абанхай.

40 ГАРАН МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ НОМ ХУДАЛДАБА

«Роскниготоргын» магазин сентябриин 1-һээ 20 хүрэтэр хүдөөгэй һургуулинуудта ба аймагай центртэ номой базар нээһэн байна. 20 үдэрэй туршада 40 гаран мянган түхэригэй элдэб литература ба һуралсалай хэрэгсэлнүүд худалдагдаа. Энэ болбол номуудта ажалшадай ехээр дуралдаг байһанай бодото баримта болоно.

КОЛХОЗ БҮХЭНДЭ КРУЖОК

Баргажанай аймагай колхоз бүхэндэ 25—30 хүнэй һуралсаха агрозооветеринарна кружогууд эмхидхэгдэхэ болоод, бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Кружогуудые хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хүтэлбэрилхэ юм. Тус кружогуудай занятинь октябрь һара соо эхилхэ байна.

ҺУРАГШАДАЙ САД

Уринска долоон жэлэй һургуулиин сад мүнөө жэлдэ үндэр баян ургаса үгөө. Эндэхи һурагшад-мичуринецууд садаа һайнаар харууһалжа, элбэг жэмэс абаһандаа омогорхонод. Мододой мүшэрнүүд яблокануудаа даажа ядан найгадаг байгаа. Мүн эндэ малина, крыжовник, үхэр нюдэн, гүлзөөргэнэ ехэ һайнаар ургаһан байна.

А. Раднаев.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Колхознигуудайнгаа культурна эрилтые ханганагүй

Хүдөө ажахын шухала кампанинууд болохо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, таряа хуряалгын ба гүрэндэ тушаалгын үедэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хаа хаанагүй үргэн далайсатайгаар ябуулагдаха ёһотой. Гэбэшье, Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (Хэжэнгын сомон) политическэ хүдэлмэри мартагданхай шахуу.

Ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулалгада улаан булан угаа ехэ үүргэ эзэлнэ. Теэд, энэ колхозой полевой станай дэргэдэхи улаан буланда энэ гэхэ юумэ хэгдэнэгүй. Тэндэнь газетэнүүд, журналнууд, уранһайханай номууд болон стол дээрэхи нааданууд — шатар, даам, домино гэхэ мэтэ зүйлнүүд тон хомор. Тиимэһээнь ажалайнгаа һүүлээр колхознигууд улаан буландаа ерэхээшье болишонхой.

Газетэ, журналнуудые болон ном зөөлгэдэ колхозой правлени ба партийна организаци анхаралаа багаар хандуулна. Тиимэһээнь полевой стан ба малажалай фермэнүүдтэ абаашагдаха газетэ болон журналнууд колхозой правлениин байшанда гү, али бригадирай гэртэ хэдэн хоногоор хэбтэдэг байна.

Энэ колхозой агитаторнууд өөһэдынгөө хүндэтэ үүргэдэ хайша хэрэгээр хандана. Тэдэнэр большевистскэ агитаци хэжэ, колхознигуудые ажалай шэнэ амжалтануудта зоригжуулнагүй. Харин тэдэнэрэй бии үгыншье мэдэгдэхэеэ болишонхой. Үбһэ ба таряа хуряалгада ажаллаашад Эхэ орон доторнай боложо байгаа ба уласхоорондын байдал тухай шэнэ һонинуудые дуулаха ехэ хүсэлэнтэй. Теэд, тэдэнэй эрилтые хэншье ханганагүй.

Мүн полевой стан дээрэ ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан» ганса нэгэ гаргагдана. Колхозниггуудай үдэр бүриин ажалай дүнгүүдые харуулжа байха показателиин доска мүнөө болотор эмхидхэгдээгүй.

Гадна, колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй. Колхозой коммунистнууд ба комсомолецууд мүрысөө үүсхэнэгүй. Тиимэһээнь нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг хүнүүд тон үсөөн.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин муугаар ябуулагдадаг дээрэһээ тус колхоз үбһэ ба таряа хуряалгаараа ехэхэн гээгдэлдэ ороод байна. Хаана культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар табигданхайб, тэндэ хэзээдэшье илалта туйлагдадаг гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Мункин мэдэдэг байха. Гэбэшье, энэ хүдэлмэриие тэрэнэй тоодоггүйнь гайхалгай.

Энэ колхозой клуб үнинэй эзэгүй болошонхой. Тэндэ культурно-ниитын ямаршье хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэдэггүй юм. Клубайнь сонхын шэлнүүд эбдэржэ, дууһаха дүтэлэнхэй.

Гадна, колхознигуудай гэрнүүдые радиофикацилга хангалтагүйгөөр ябуулагдана, 53 айлнууд радиотой болгогдохо аад лэ, мүнөө миил 18-ниинь болгогдонхой.

Тус колхозой правлени ба партийна организаци гэшүүдэйнгээ культурна эрилтэнүүдые хангахын тула эрид хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

П. Доржиев.

БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ

Минии басаган Рая хүндөөр үбшэлжэ, уһан замай транспортын больницада ороһон юм. Врачууд А. Макаревич ба Ю. Карнакова гэгшэдэй халуун оролдолгын ашаар басагамни богонихон болзор соо һайжарһан байна.

Минии басаганай амиие абарһанайнь тулада эдэ врачуудта эхын халуун баясхалан хүргэнэб.

С. Можарова.

„Б.-М. Үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

„Мартагдаһан участок"

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын сентябриин 16-най номерто толилогдоһон юм. Тэрэ бэшэг соо Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой физкультура ба спортын комитет физкультура ба спортые хүдөө нютагуудта хүгжөөхэ зорилгые һулаар бэелүүлнэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

— Бэшэг соо дурсагдаһан баримтанууд зүб байжа, аймсоведэй гүйсэдкомой физкультура ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Дарижапов спортивна хүдэлмэриие хүтэлбэрилжэ шадаагүй дээрэһээ хүдэлмэриһөө гаргагдаа, —гэжэ Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Нимаев манай редакцида мэдээсэбэ.

…хэрэгынь аажамаар болихо бай… Продуктнуудай элбэг дэлбэг … ябадал хадаа ажалай түл… болгохоор ажалай мүнгэн бү…элые хэһэнэй хэрэггүй болгохо юм, …үдэб гэхэдэ, хэрэглэлэй зүйлнүүдэй …убаарилгань коммунистическэ общест… гэшүүдэй хэһэн ажалайнь зэргээр …, харин хэрэглэлэйнь зэргээр хаг… байна. Тиимэ болохолоороо, хубаа… коммунистическэ принципэй …хылан байха ябадал товарно-…үнгэнэй харилсаануудые усадхан үгы …тые хараална. Энээнда бидэнэр бол… мүнгэнэй харилсаануудые бүхы …мжээгээр бүхэжүүлхэ ба хүгжөөхэ …алда дамжан аажамаар ерэхэ бай…

…үнгэ болон худалдаа наймаае бо… гэжэ дурадхаһан «зүүнэй муу…нүүдые» XVII партсъезд дээрэ …жалхэ зуураа, нүхэр Сталин бол… мүнгэн манайда үшөө удаан саг …, коммунизмын нэгэдэхи шатые …хэ хүрэтэр үлэхэ юм гэжэ тэм… һэн.

Хубаарилгын коммунистическэ прин… ажабайдалда бэелүүлхэ ябадал …шье экономическа, материальна …, мүн баһа оюун ухаанайшье …һан нүхэсэлнүүдые байгуулха … табина. Советскэ арадые ком…стическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ ту… большевистскэ парти болон совет…рэнэй ябуулһан эрид зоримгой ба … талата хүдэлмэринь хадаа капита… бүхы үлэгдэлнүүдые хүнүүдэй … мэдэрэлһээ үндэһөөрнь усадхан …, Эхэ орондоо, коммунизмын …хэ хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхэ, …ственнэ интересүүдые хубиингаа …һээ үлүү дээгүүр табиха …стическэ ушар ёһо мэдэдэг …инуудые хүмүүжүүлхэ гэһэн …тойюм.

Коммунистическэ хүмүүжүүлгын эдэ …нуудай дунда буржуазна идеоло… али бүхы үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү, … буржуазна национализмда …гүү, харин юумэнэй урда һохо…һүгэдэхэ ябадалда эсэргүү, амери… империализмын идеологическа … мүн болоһон түрэл гарбалгүй …оситизмда эсэргүү большевистскэ … ябуулжа байгаа хайра гамгүй тэмсэлынь туйлай ехэ удхашанартай байна.

Коммунистическэ хүмүүжүүлгын шухалын шухала зорилгонь хадаа общественнэ зөөридэ, общественнэ ажалда коммунистическээр хандалгые үргэн ажалшадай дунда дэлгэрүүлхэ ябадал мүн болоно.

Хубаарилгын коммунистическэ принципэй байхада ажал болбол, Марксын бэшэһэн ёһоор, «…ажабайдалай гансал зэбсэг байхаяа болижо, харин өөрөө ажабайдалай түрүүшын хэрэгсэлынь болохо юм» (К. Маркс. «Готско программые шүүмжэлэлгэ». Госполитиздат, 1938 он, нюур 13). Дүүрэн коммунизмын үедэ ажалда баалалтын ямар нэгэн зүйлнүүдые шухалашалан хэрэглэлгэ үгы болохо байна. Творческо үүсхэлэй хизааргүй ехэ арга боломжонуудые хүндэ нээжэ үгэдэг үндэр бүтээсэтэй, бүхы талаараа механизировалагдаһан ажал хадаа элүүр энхэ организмын ажабайдалай тон түрүүшын хэрэгсэл болохо юм.

Гэбэшье, энэ хадаа коммунизмын үедэ ажал болбол общаствын гэшүүн бүхэнэй уялгань байхаяа болихо гэһэн удхатай огто бэшэ. Бүгэдөөрөө ажал хэхэ уялгатай байлгын принцип болбол коммунизмын үедэшье дүүрэн хүсэндөө үлэхэ юм. Коммунизмын принципые тодорхойлхо зуураа нүхэр Сталин болбол «…шадалайнгаа зэргээр ажаллаха, бүгэдын тэгшэ уялгые ба энээнэй түлөө хэрэглэлэйнгээ зэргээр бүхы ажалшадай абаха тэгшэ эрхые…» тэмдэглэһэн байгаа. (Ленинизмын асуудалнууд, II-хи хэблэл; нюур 470). Гэбэшье, ажаллаха гэһэн энэ уялга хадаа коммунистическэ общество дотор общаствынгоо урда дүүргэхэ һайндуранай, баясхаланта уялга, шадалайнгаа зэргээр ажаллаха бодото хэрэгсэл болохо байна. Тиин мүнөө, коммунизмын нэгэдэхи шата дээрэ ажал болбол советскэ олонхи хүнүүдэй нэрэ түрын, шэн габьяагай ба баатаршалгын хэрэг болонхой. Ажалда коммунистическэ ёһоор хандаха ябадал арад ниитын социалистическэ мүрысөөн дотор; стахановска хүдэлөөн дотор бэелүүлэгдэжэ байна. Ажалай үндэр бүтээсын түлөө түрүү советскэ хүнүүдэй тэмсэлынь коммунизмын түлөө практическа тэмсэл болоно.

Коммунистическэ ушар ёһо гүнзэгыгөөр мэдэрэлгые хүмүүжүүлгэ—коммунизмда дамжан оролгын шухала услови мүн.

Хубаарилгын коммунистическэ принципые ажалшадай нюдан дээрэ муушалхаа оролдожо, буржуазна пропаганда болбол хүнүүдые бултыень нэгэ адляар хубсалуулдаг ба хүнүүдтэ бултанданъ нэгэ адли эдеэ хоол үгэдэг гэхэ мэтын үргэлжэдэнь тэгшэдхэхэ байдал гээшэ гэжэ коммунизмые харуулдаг юм. Коммунизм тухай иимэ ойлгосонуудые наада бариха зуураа нүхэр Сталин болбол хэрэглэлэйнь зэргээр хубаарилгын коммунистическэ метод гээшэ бүхы дура хүсэлэнгүүдые ба хэрэглэлнүүдые хороохо, тэгшэдхэхэ гэһэн удхатай бэшэ, харин тэдэниие бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ, гармоническа хүгжэнхэй хүн бүхэнэй хубиинь олон янзын дура хүсэлэнгүүдые ба хэрэглэлнүүдые олон талаарнь хүсэд хангаха гэһэн удхатай юм гэжэ харуулаа.

Коммунизмые ажабайдалда амжалтатайгаар бэелүүлгын эгээн шухала уридшалһан нүхэсэлынь гэхэдэ, социализмын үедэхи советскэ общаствын морально-политическэ единство, арадуудай агууехэ хани барисаан, советскэ патриотизм, социалистическэ мүрысөөн, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл гэхэ мэтын хүгжэлтын иимэ хүдэлгэхы хүсэнүүдэй бии байһаниинь мүн болоно. Социалистическэ гүрэн хадаа коммунизмын түлөө тэмсэлдэнь партиин хүсэн түгэлдэр зэбсэг мүн. Агууехэ үг зорилгые — коммунизмые советскэ арадай бэелүүлхэ ябадалдахи хүтэлбэрилхы үүргые ленинско-сталинска парти, манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ парти бэелүүлнэ. Парти болбол советскэ хүнүүдые нигтаруулан жагсаана, зоригжуулна, коммунизмын илан мандахын түлөө тэдэнэй тэмсэлыень залан ударидана.

* * *

Коммунизмда дамжан оролго хайшан гэжэ, ямар болзорнууд соо бэелүүлэгдэхэб? Материальна ба оюун ухаанай шухала хэрэгтэй уридшалһан нүхэсэлнүүдые аажамаар байгуулха ябадалаар дамжан, хүн бүриһөө — хэрэглэлэйнь зэргээр, хүн бүридэ — хэһэн ажалайнь зэргээр — гэһэн социализмын үндэһэн гол принципые хатуу шангаар сахиха ба бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ ябадалаар дамжан бэелүүлэгдэхэ юм.

Коммунизмын хоёрдохи шатада дамжан орохо болзорнууд тухай тобшололые һунгуулиин сталинска округой һунгагшадта 1946 оной февралиин 9-дэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэһөө хэжэ болохо байна. Энэ үгэ соогоо нүхэр Сталин болбол СССР-эй үндэһэн гол экономическа зорилгые шиидхэхын тулада шухала хэрэгтэй тэрэ экономическа хэмжээе ба «дээшээл бэшэ һаа, гурбан шэнэ табанжэл» гэһэн тэдэ болзорнуудые тодорхойлоо һэн, тиигээд үндэһэн гол экономическа зорилгые бэелүүлһэн ябадал хадаа, нүхэр Сталинай бодомжын ёһоор, коммунизмын хоёрдохи шатада дамжан орохын тулада шухала хэрэгтэй материальна уридшалһан нүхэсэлнүүдые байгуулха байна.

Үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдтэ общественнэ социалистическэ зөөриин бии байһанаар, ажахын түсэбэй ёһоор, кризисгүйгөөр хүгжэлтөөр, мүлжэлгын үгы байһанаар тодорхойлогдодог советскэ социалистическэ байгуулалтын тон булюу һайн байһан ябадалнууд коммунистическэ байгуулалтын темпнүүдые бүхы хэмжээгээр түргэдхэхэ арга олгоно.

Коммунистическэ обществодо манай ороной орохо болзорнуудые хороолго бидэнэрһээ, советскэ хүн бүхэнһөө дулдыдана.

Коммунизмын замаар манай ороной амжалтатайгаар дабшалтын эгээн шухала условинь хадаа социалистическэ гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые эсэшэ сусашагүйгөөр бүхэжүүлхэ ябадал, демократиин ба социализмын лагериие бүхы дэлхэй дээрэ үргэдхэхэ ба бүхэжүүлхын түлөө бүхы ажалша хүн түрэлтэнэй үдэр бүриин тэмсэл мүн болоно.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ советскэ хүнүүдэй хэһэн героическа ажалынь коммунизм тээшэ манай ороной дабшалтын темпнүүдые нилээд ехээр түргэдхэнэ. Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ябадал болбол нэгэ амин хүндэ промышленна продукци үйлэдбэрилхэ талаар гол капиталистическэ оронуудые хүсөөд, урдань гараха гэһэн үндэһэн гол экономическа зорилгые бэелүүлгэдэ урагшаа хэгдэһэн ехэхэн алхам болохо байна. Большевистскэ партиин уряалые дахан ябажа, советскэ арад хадаа дайнай хойто тээхи үедэ арадай ажахые һэргээн бодхоолгын ба хүгжөөлгын сталинска программые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада хүсэ шадалаа гамнанагүй. Бүри 1949 оной һүүлдэ арадай ажахын дайнай урдахи хэмжээн туйлагдаа бэшэ, нилээд үлүүлэгдэһэн байгаа. СССР-эй промышленность болбол дайнай урда тээхиһээ нилээд үлэмжэ үндэр хэмжээн дээрэ, табанжэлэй түсэбөөр 1950 ондо хараалагдаһанһаа бүри үндэр хэмжээн дээрэ мүнөө хүдэлмэрилжэ байна. Орооһо тарянай культуранудай ба хэдэ хэдэн шухала техническэ культурануудай валова ургасань 1949 ондо 1940 оной хэмжээе үлүүлээ. Малажалые хүгжөөн дэбжүүлхэ программа, үндэр ба тогтууритай ургасануудай үндэһэ һуури мүн болохо байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Эдэ бүгэдэ хадаа хэрэглэлэй зүйлнүүдые элбэг дэлбэгээр байгуулха условинуудые хангаха байна.

Манай ороной арадай ажахы техническэ прогрессэй замаар зогсолтогүйгөөр ябана. Промышленностиин эгээн шухала һалбаринуудта ажалай комплексно механизацилга, үйлэдбэриие автоматизацилга, химизацилга үргэнөөр бэелүүлэгдэнэ, шэнэ, үндэр бүтээсэтэй техникэ ашаглагдана, ажалай культура дээшэлүүлэгдэнэ. Хүдөө ажахын техническэ базань бүхы хэмжээгээр үргэдхэгдэнэ ба бүхэжүүлэгдэнэ, газартаряалангай культурань дээшэлүүлэгдэнэ, мичуринска агробиологическа наукын туйлалтанууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Дайнай хойто тээхи табанжэлэй үедэ манай ороной ажалшадай культурно-техническэ хэмжээнь нилээд дээшэлээ. 36,4 миллионһоо үлүүтэй хүнүүд юрэнхы эрдэмэй эхин ба дунда һургуулинуудта, мүн техникумүүдтэ ба бусад тусхай һуралсалай заведенинүүдтэ һуралсана. Заочнигуудтай хамта нэгэ миллион 200 мянга шахуу студентнүүд оронойнгоо дээдэ һуралсалай заведенинүүдтэ һуралсана. 1949 ондо 55 миллионһоо үлүүтэй хүнүүд СССР доторхи һуралсалай бүхы газарнуудта хабаадуулагдаһан байна. Манайда интеллигенциин хэмжээндэ хүрэһэн хүдэлмэришэд ба таряашад, промышленностиин, транспортын ба хүдөө ажахын стахановецууд улам олошоржо байна. Ухаан бодолой ба физическа ажалай хоорондохи илгаанууд манай нюдэн дээрэ үгы боложо байна.

Дайнай хойто тээхи табанжэлэй үедэ ажалшадай материальна хэмжээнь нилээд дээшэлээ. СССР-эй национальна олзонь 1949 ондо 1948 онойхиһоо — 17 процентээр, тиихэдэ дайнай урда тээхи 1940 онойхиһоо —36 процентээр ургаа. Үнэ сэнгые доошолуулха политикые удаа дараалан бэелүүлһэнэй ашаар хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хүдэлмэриин бодото салин хүлһэн хэлбэришэгүйгөөр ургажа, таряашадай олзонь дээшэлжэ байна.

Сталинска табанжалые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ, хүнүүдэй ухаан бодолдо байһан капитализмын үлэгдэлнүүдые үндэһөөрнь үгы болгожо, өөрынгөө культурно-техническэ хэмжээе үдэр бүри дээшэлүүлжэ, оронойнгоо экономическа ба сэрэгэй хүсэ шадалые бэхижүүлжэ байхадаа советскэ ажалша хүн бүхэн хадаа дүүрэн коммунизм тээшэ илалта түгэлдэр хүдэлөөе түргэдхэнэ. Энэ агууехэ, баясхаланта ба гайхамшагта хүдэлөөндэ бидэниие марксизм-ленинизмын мүнхэ һургаал зэбсэглэнэ, советскэ арадай шалгармал, гениальна вождь—И. В. Сталин түрүүтэй большевигүүдэй агууехэ, ба илагдашагүй парти бидэниие хүтэлбэрилнэ.

Л. Грот,
экономическа наукануудай кандидат.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахи сесси

Тусхай Политическэ комитедэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 6. (ТАСС). Октябриин 5-най үдэшын заседани дээрэ «Болгарида, Венгридэ ба Румынида хүнэй эрхэнүүдые ба гол сүлөөнүүдые сахилга тухай» асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлөө. Голландиин, Швециин, Франциин, Эквадорой ба бусад оронуудай — англо-американска блогой эдэбхитэй нүхэсэгшэдэй делегацинууд, тэрэшэлэн титовскэ бүлэгэй делегат, Кубагай ба Боливиин заһабаринуудаар нэмээгдэһэн австралийска резолюциие дэмжэжэ, үгэ хэлэбэ.

Саудовско Аравиин делегат Ахмед Авдул Джаббар ба Сириин делегат Фарид Зейн-эд-Дин гэгшэд энэ хардалгата, хуули буса ба үндэһэгүй резолюциие шүүмжэлэн үгэ хэлэбэ.

Австралийска резолюциин хуули буса ба үндэһэгүй байһаниие арсашагүй байбашье, тусхай Политическэ комитедтэхи англо-американска олонхид 39 голосоор энэ резолюци абаһан байна. Буруушаажа СССР, УССР, БССР, Польша ба Чехословаки голосовалаа. 13 делегадууд (арабска оронууд, Мексика, Аргентина, Урда-Африканска союз ба бусад) һаналаа бариба.

Тэрэнэй һүүлээр тусхай Политическэ комитет хадаа тус комитедэй зүблэхэ зүйлэй бусад асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ гуримые хаража эхилбэ.

Комитет хадаа «гэшүүн-гүрэнэй түлөөлэлгые Нэгэдэмэл Нацануудай мэдэрхэ тухай» асуудалые хаража үзэхөөр шиидэбэ.

Комитедэй удаадахи заседани октябриин 9-дэ болохо.

Генеральна Ассамблей 8 гүрэнүүдэй резолюци абаа

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 7. (ТАСС). Мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ Генеральна Ассамблей интервентнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдээр Корейе булимтаран эзэмдэхэ ябадал үргэдхэхэ гэжэ хараалһан 8 гүрэнүүдэй резолюци абаа. Тус резолюци 47 голосоор абтаба. Буруушаажа 5 делегат—Советскэ Союз, Белорусси, Украина, Польша ба Чехословаки голосовалба. 7 гүрэнүүд—Иемен, Иран, Инди, Сири, Югослави, Египет ба Ливан һаналаа бариба. Индонези голосованида хабаадаагүй.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, октябриин 7. (ТАСС.) Пхеньянска радио иигэжэ дамжуулаа гэбэл:

Американска ба токийска радио хадаа Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин частьнууд Тэчжондо, Сеулда ба Чоньчжуда олон хүнүүдые алаһан хэбэртэйгээр һаяхан шууяа гаргаба.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани эдэ «мэдээсэлнүүдые» ямаршье үндэһэгүй гэжэ буруушаана.

Харин американска сэрэгүүд алаха, галдаха, хүсэрхэхэ, дээрэмдэхэ зэргын бузар муухай хорото ябуулгануудые хэнэ. Зугадахадаа американска сэрэгүүд өөһэдөө шууд гү, али лисынмановска марионеточнэ сэрэгүүдээр дамжуулан корейскэ патриодуудые ба амгалан хүн зониие элдэб янзын бузар муухай аргануудаар олоорынь алаһан байна. Энээниие харуулхын тула ЕДОФ-эй ЦК гэй комиссиин хоёрдохи мэдээсэлһээ хэдэн баримтануудые дурдажа болохо. Гансахан Тэчжондо ба Чоньчжуда интервентнүүд 12 мянга шахуу хүниие алаа. Тэрэшэлэн Сувонда, Пхентхэктэ, Аньсондо, Чочхиуондо. Чхунчжуда, Пуйда, Кончжуда, Кванчжуда ба Куньсанда олон хүнүүд тэрэшэлэн алагдаа. Корейскэ арадай дайшалхы зоригые эбдэхын тула эдэ хорото ябуулгануудые хэжэ байгаа американска империалистнууд өөһэдынгөө бузар муухай гэмтэ хэрэгүүдые дэлхэйн олониитэһээ нюухые эрмэлзэн, манай республикын Арадай арми хүн зониие аладаг хэбэртэй мэдээсэлые һүүлэй үдэрнүүдтэ өөһэдөө һанаанһаа тааруулан зохёогоо. Гэбэшье, американска империалистнууд ба лисынмановска бандидууд хадаа өөрынгөө эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө зүб шударгуу тэмсэлдэ бодоһон корейскэ арадай дайшалхы зоригые эбдэжэ ба өөһэдынгөө хорото, гэмтэ ябуулгануудые нюужа шадахагүй.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай арми болбол арадай интересүүдые нюдэнэй сэсэгы мэтээр хамгаалдаг өөһэдынгөө арадай үнэн сэхэ хүбүүд ба басагадһаа бүридэнэ. Тиимэһээ Арадай армяар сүлөөлэгдэһэн арад зон хадаа Арадай армиие амаршалдаг ба дэмжэдэг, тэрээндэ эдэбхитэй туһаламжа үзүүлдэг байна. Арадаар дэмжэгдэдэг, Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай арми амгалан хүн зониие усадхажа шадахагүй ба хүн ёһоной болон уласхоорондын эрхын принципүүдые наринаар сахидаг юм гэжэ эрид шууд мэдүүлнэбди.

Хитад дотор Стокгольмско Уряада 150 миллион гаран хүн гар табиба

ПЕКИН, октябриин 9. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Стокгольмско Уряада Хитадай 156.187.434 хүн гар табяа.

Һүүлэй мэдээнүүдэй ёһоор, Стокгольмско Уряада Зүүн-Хойто Хитад дотор 28.891.584 хүн, тус районой зоной 70 процентнь; Хойто-Хитадта ба Дотоодо Монголдо—32.674.840 хүн; Баруун-Хойто Хитадта — 9.008.371 хүн; Зүүн Хитадта—44.776.482 хүн; Центральна ба Урда Хитадта— 29.749.092 хүн; Баруун-Урда Хитадта—10.320.920 хүн гар табиһан байна.

Французска Коммунистическэ партиин секретарь Жак Дюклое алаха гэһэн һэдэлгэ

ПАРИЖ, октябриин 9. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Ош городто (департамент Жер) митинг дээрэ үгэ хэлэжэ байха үедэнь, Французска Коммунистическэ партиин секретарь Жак Дюклое алаха гэжэ һэдэбэ.

Фашистнууд болбол зэргэлээд байһан гэрэй сонхоор Жак Дюкло руу ехэ хүсэтэй хоёр граната шэдээ. Тэдэнь модоной һалаануудые дайраад, трибунада хүрэжэ шадангүй, зуурандаа тэһэрбэ Митингдэ хабаадагшадай дундаһаа 10 хүн, тэрэ тоодо 2 эхэнэр шархатаа. Шархатагшадые госпитальдо абаашаһанай һүүлээр, Жак Дюкло үгэеэ хэлэжэ үргэлжэлөө. Энэ фашистска террористическэ ааша хадаа тус городой ба бүхы ороной хүн зоной дунда айхабтар ехээр дураа гуталга үүсхэбэ.

Дюклое алаха забдалга тушаа «Юманите» газетэ Этьен Фажонай түрүү бэшэг толилоо.

Тэрээн доторнь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Тэдэнэр Жак Дюклое алахые хүсөө. Жак Дюкло бүтэн ба элүүр үлэбэ, зүгөөр, митингдэ хабаадаһан 10 хүн шархатаа. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, алууршад хадаа манай орон доторшье аашалжа эхилээ. Эдэнэр итальянска ажалшадай вождь Тольяттиие, Японии Коммунистическэ партиин секретарь Токудые буудаа һэн, хэдэхэн неделиин урда тээ Бельгиин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ Жульен Ляое алаһан юм, мүнөө тэдэ алууршад Французска Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэдтэ хоро хүргэхэ һанаатай байна. Дай үүдхэгшэд өөһэдынгөө агрессивнэ түсэбүүдые бэелүүлхэ оролдолго гарган, элдэб эсын хорото муухай ябуулгануудые хэнэ, дайнда эсэргүү ба ядуу хооһон байдалда эсэргүү улам ургажа байгаа арадай тэмсэлдэ һаад хэхэ һэдэлгэ гаргана. Американска империалистнууд ба тэдэнэй хүлһэнэй богоолнууд алалгын ба терророй методүүдые зорюута хэрэглэжэ байна. Иимэ методүүдые Гитлер хэрэглэдэг байһан юм. Дэлхэйе эзэмдэн зонхилхоор һанаашалагшад мүнөө тиимэ методүүдые хэрэглэдэг болонхой.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, октябриин 9. (ТАСС) Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани 9-нэй үглөөгүүр ингэжэ мэдээсээ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые хэбэ.

Кэсоной (Кайдзио) шэглэлдэ Арадай армиин частьнууд американска сэрэгүүдтэй дайлалдажа үргэлжэлөөд, шэнэ позицинуудта эмхитэйгээр сухаряа.

Зүүн эрьеын райондо Арадай армиин частьнууд дайсанай добтолгые һаатуулан, хамгаалгын байлдаануудые хэжэ байна. Энэ шэглэлдэхи байлдаануудта дайсан ехэ гэмтэлдэ ороо.

Тододхогдоһон мэдээнүүдэй ёһоор, октябриин 2-то Арадай армиин зенитнэ артиллери Вонсанай (Гензан), Анбьенэй (Анпен) ба Тэквонэй (Такуген) районуудта дайсанай 6 самолёт буудажа унагааһан байгаа.

ПХЕНЬЯН, октябриин 9. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин үдэшын мэдээсэлэй ёһоор, Арадай армиин частьнууд бүхы фронтнууд дээрэ хатуу шанга хамгаалгын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

Кэсоной (Кайдзио) районхохи хамгаалгын шэнэ позицинуудта бэхижэһэн Арадай армиин частьнууд байлдаануудые хэжэ үргэлжэлэн, дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна.

Дайсанай тыл дотор партизануудай дайшалхы ябуулганууд үргэнөөр дэлгэрээ. Октябриин 7-дс Иондоной (Эйдо) ба Аньдоной (Анто) райондо американска сэрэгүүдэй частьнуудтай хатуу шанга байлдаанууд болоо.

Октябриин 8-да Арадай армиин зенитнэ артиллери Пхеньянай оршондо дайсанай нэгэ самолёт унагаагаа.

Бичурын аймпотребсоюзай Окино-Ключевскойн сельпо (правлениинь түрүүлэгшэ Ц. Зандаков) таряа хурялгын үедэ нүүдэл худалдаа наймаа үргэн ябуулна. Зураг дээрэ: тус сельпогой продавец Е. Егорова тракторна бригадада ерээд, эд бараа наймаалжа байна

Д. Носовой фото.

Бурят-Монголой түүхые зүбшэн хэлсэлгэ

Бурят-Монголой культурын научно-шэнжэлэлгын институт бүлэг авторнуудай бэшэһэн «Бурят-Монголой АССР-эй түүхэ» гэжэ научна зохёолые хэблэлдэ бэлэдхээ. Тэрэнэй 1-дэхи томые Ф. Кудрявцев, А. Окладников, Г. Румянцев, П. Хаптаев, Е. Силин, И. Аренбовский гэгшэд бэшэһэн байна.

Энээнэй урда тээ хэблэгдэһэн научна хүдэлмэринүүдтэ орходоо энэнь нилээд илгаатай юм. Тэрээн дотор гансаханшье бурят-монгол арадай түүхэ бэшэ, харин манай республикада ажаһуудаг бусад арадууд тухай бэшэгдэнхэй. Мүн БМАССР-тэ хүршэ Иркутска ба Читын областьнуудай арадуудай түүхэтэй холбоотойгоор бурят-монгол арадай түүхэ [...] урда сагһаа эхилээд Агууехэ [...]тябрьска социалистическэ рево[...]ци хүрэтэр бэшэгдэнхэй.

Һаяхан культурын институ[...] эрдэмтэдэй соведэй ээлжээтэ [...]лөөн дээрэ БМАССР-эй түү[...] 1-дэхи томой рукописиие зүб[...] хэлсэлгэ болобо. «Бурят-Монгол[...] АССР-эй түүхые» хэблэн гарга[...] хадаа бурят-монгол арадай ку[...]турын хүгжэлтэдэ ехэхэн ор[...]лалта болоно гэжэ үгэ хэлэгш[...] тэмдэглээ.

Эрдэмтэдэй Соведэй тогто[...]лоор БМАССР-эй түүхын 1-дэ[...] томой рукопись һайшаагда[...] хэблэлдэ үгтэхөөр зууршалагд[...]ба.

Г. Миронов.

Кабанскын аймаг түрүү зэргэдэ

Республикын түрүү аймагууд малажалай продуктнуудые тушааха гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Мяха, һү, ноохо болон бусад продуктнуудые тушааха мүнөө жэлэй 9 һарын түсэбүүд республика дотор үлүүлэн дүүргэгдээ. Мүн малай арһа тушааха жэлэй түсэб 147,7 процент, ангай арһа тушааха 3-дахи кварталай түсэб 103,2 процент гүйсэдхэһэн байна.

Зарим аймагууд малажа[...] продуктнуудые тушааха жэлэй[...]гээ түсэбүүдые болзорһоонь [...] үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Ж[...]шээлхэдэ, Кабанскын аймаг[...] колхозууд ба колхознигууд мях[...] үндэгэ, нооһо тушааха жэлэйнг[...] түсэбүүдые мүнөө үлүүлэн дү[...]гээд байна. Тэрэшэлэн Ахын а[...]маг һү, мяха тушаалгаар жэлэй[...]гээ түсэбүүдые гүйсэдхөө.

Эршэтэ ажалай үрэ

Ликеро-архиин заводой стахановка Гавриловагай бригада амжалтатайгаар ажаллан, заводойнгоо дирекциин ба завкомой дамжуулгын Улаан туг хэдэн һара удаагаар барижа ябана. Нүхэр Гаврилова архи үюулгэ дээрэ бригадынгаа хүдэлмэришэдэй халаан бүриин нормые хэдэн зуун литрээр үлүүлэн дүүргүүлнэ.

Энэ бригадын ба № 2 бригадын стахановецууд нүхэд Со[...]ва, Брянская, Морозова бо[...] бусад олон нүхэд Октябриин [...]дахи мүрысөөндэ шэнэ амжал[...]нуудые туйлажа байна.

Тус заводойхид гурбад[...] кварталайнгаа түсэбые сент[...]риин 25-да дүүргээ. Ноябриин [...] хүрэтэр жэлэйнгээ түсэбые дү[...] гэхын түлөө тэмсэнэ.

Б. Батуев.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэбэ

Улан-Удын универмагай хүдэлмэрилэгшэд Стокгольмско Уряада гараа табихадаа, эд бараанай эрьесын III кварталай түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ уялга абаһан байгаа.

Тэдэнэр абаһан уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, III кварталай[...]гаа түсэб 110 процент дүүрг[...] Илангаяа гуталай (эрхилэгш[...] Вайс) ба оёмол хубсаһануудай ([...]хилэгшэнь Болотникова) секцин[...] һайн амжалта туйлаа.

И. Гроссм[...]

Венгрииие социалистическэ ёһоор индустриализацилга

СССР-эй үдэр бүриин айхабтар ехэ туһаламжада түшэглэн, агууехэ социалистическэ байгуулалтын жэлнүүдтэ советскэ хүнүүдэй оложо абаһан гайхамшагта дүй дүршэл ашаглан, Венгриин ажалшад өөрынгөө арадай ажахые богонихон болзор соо һэргээн бодхооһон ба тэрэниие ехээр хүгжөөһэн байха юм.

Гурбан жэлэй урда тээ, ажахыгаа түсэбэй ёһоор Венгриин ябуулжа эхилхэдэ, промышленна үйлэдбэринь дайнай урда тээхи хэмжээнэй гурбанай хоёр хубинь шахуу байгаа һэн. Тус республикада 1947 оной август һараһаа хойшо бэелүүлэгдэжэ эхилһэн гурбан жэлэй түсэб хоёр жэл табан һара соо дүүргэгдэһэн байгаа. Энээнэй ашаар промышленна үйлэдбэриин хэмжээнь дайнай урда тээхи 1938 оной хэмжээе 40 процентээр үлүүлжэ, ажалай бүтээсэ дайнай урда тээхи хэмжээе 20 процентээр үлүүлһэн байха юм. Дайсадаар һандаргагдаһан заводууд ба фабриканууд һэргээн бодхоогдоо, тэдэнэй олонхинь үргэдхэгдэһэн ба шэнэдхэгдэһэн байна. Хэдэн арбаад индустриальна шэнэ предприятинууд байгуулагдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Машина бүтээлгын продукци дайнай урда тээхидэ орходоо хоёр дахин шахуугаар ехэ болоо, станогуудые бүтээн гаргалга 30 дахин ургаа.

Венгридэ дайнай урда тээ байгаагүй промышленностиин шэнэ һалбаринууд бии болоо. Дизельнэ тракторнууд, хүндэ станогууд, нефть болбосоруулха заводуудта хэрэгтэй орёо түхеэрэлгэнүүд үйлэдбэрилэгдэдэг болоо.

Табанжэлэй түсэб хадаа арадай ажахые энээнэй урда тээ Венгридэ үзэгдөөгүй ехээр хүгжөөхэ гэжэ хараална. Орон соо 263 индустриальна шэнэ предприятинууд, тэрэ тоодо металлургическа ба машина бүтээлгын 35 завод, химическэ 38 предприятинууд баригдаха юм. Металлургиин айхабтар томо комбинадай корпусууд Советскэ Союзай тон ехэ туһаламжатайгаар байгуулагдажа байна. Ехэ Будапештын мүнөө байгаа промышленна центртэй зэргэлээд, хүндэ индустриин Боршодско ба Печ-Мохачска гэжэ хоёр томо центрнүүд шэнээр бии болгогдохо юм.

Табанжэл соо арадай ажахыда 50,9 миллиард форинт, тэрэ тоодо промышленностьда 25,5 миллиард оруулагдаха байна. 1954 ондо, табанжэлэй һүүлшын жэлдэ, 1949 онойхидо орходоо промышленностиин продукци 86,4 процент ехээр үйлэдбэрилэгдэн гаргагдаха юм. Зүгөөр 1949 оной хэмжээнь дайнай урда тээхи хэмжээе 40 процентээр үлүүлһэн байгаа гэжэ дээрэ хэлэгдэһэн байгаа. Тиимэ болюхолоор, Венгриин промышленность хадаа табанжэлэй түсэбэй һүүлшын жэлдэ дайнай урда тээхидэ орходоо хоёр дахин үлүү ехэ продукци үгэхэ байна бшуу.

Илангаяа хүндэ индустри, тусгаарлабал, машинануудые үйлэдбэрилэн гаргалга хурданаар ургаха байна. Табанжэлэй эсэстэ тэрэ хадаа 1949 онойхидо орходоо хоёр дахин ехэ продукци бүтээн гаргаха болоно. Тиихэдэ хүнгэн промышленностиин продукци бүтээн гаргалгань 73 процентээр ехэ болохо байна.

Шулуун нүүрһэ малтан абалга энэ табанжэл соо 11,5 миллион тонноһоо 18,5 миллион тонно хүрэтэр ургаха юм. Хүсэ ехэтэй электростанцинуудые барилга хадаа электроэнерги үйлэдбэрилэн гаргалгые хоёр дахин шахуу ехэ болгохо арга олгохо. Дизельнэ тракторнууд, комбайнууд, харгы зам барилгын машинанууд, шахтна түхеэрэлгэ, заводуудай элдэб түрэлэй түхеэрэлгэ, шарикоподшипнигууд, хэмжүүрэй приборнууд ехэ хэмжээгээр бүтээн гаргагдаха. Ашаанай автомобильнуудые бүтээн гаргалга 12 мянгаһаа 23 мянга хүрэтэр ехэ болохо юм. Токарна, фрезернэ, шүдэлхэ, хүсэтэ инструментальна болон бусад станогуудые үйлэдбэрилгэ илангаяа ехээр ургаха юм.

Социалистическэ индустриализаци тухай Ленин—Сталинай һургаалда, Советскэ Союзай үнэтэ дүй дүршэлдэ түшэглэн, Венгерскэ арадай-демократическа республика болбол өөрынгөө арадай ажахын түсэб соо үйлэдбэриин зэр зэмсэгүүдые түргэнөөр үйлэдбэрилэн гаргаха ябадалда тусхай һуури олгоно. Хүндэ промышленностиин түргэн ургалта хадаа арадай бүхы ажахые шэнэдхэн табилгые хангаха, хүнгэн промышленностиие хүгжөөхэ, хүдөө ажахые механизацилха ба социалистическээр шэнэдхэн хубилгаха, транспортые модернизацилха үндэһэ һуури болохо байна. Хүндэ индустри хадаа национальна экономикын гол һалбаринь болохо юм. Национальна олзо доход соо промышленностиин хубинь 49,7-һоо 58,7 процент хүрэтэр ургаха байна.

Венгриие социалистическээр индустриализацилга хадаа газар таряалангай хүдэлмэриие түргөөр механизацилха арга боломжо олгоно, хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ машинанууд нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал хоёр хахад дахин; тиихэдэ тракторнуудые бүтээн гаргалга жэл соо 2.600-һаа 6.400 хүрэтэр ургаха байна. Гүрэнэй машинно-тракторна станцинуудай тоо 220-һоо 500 хүрэтэр ургаха. Ороной хүдөө ажахыда 23 мянган тракторнууд, 1.400 комбайнууд хүдэлмэрилхэ юм.

Табанжэлэй эсэстэ хүдөө ажахынь дайнай урда тээхидэ орходоо нэгэ хахад дахин ехэ таряа талха, мяха ба сахар орондоо үгэдэг болохо. Венгри хадаа хүгжэнги томо товарна хүдөө ажахытай индустриальна-аграрна орон болохо байна.

Үшөө үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ ажалшадайнь ажабайдалай хэмжээ дайнай урда тээхи хэмжээе нэгэ хахад дахин шахуу үлүүлһэн байна. 1949 оной намар эдеэ хоолой ба промышленна эд товарнуудай карточканууд болюулагдаа. Эд товарнуудай үнэ сэн саг үргэлжэ химдаруулагдана. Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай салин хүлһэн ургана.

Ороноо социалистическэ ёһоор индустриализацилһанай шухала дүнгүүдэй нэгэниинь — хүдэлмэришэн ангиин түргэн ургалта ба социалистическэ байгуулалтада тэрэнэй хүтэлбэрилхы үүргые саашадань бүхэжүүлгэ мүн болоно. Республика дотор хүдэлмэригүйдэлгэ эсэслэн үгы болгогдоо. Дайнай урда тээ үлэсхэлэн ба хүдэлмэригүй ябадалһаа боложо айхабтар олон тооной венгернүүд ондоо гүрэнүүлтэ ошохо баатай болодог һэн. Мүнөө олон мянгаад хүнүүд эхэ орондоо бусажа ерээд, хүдэлмэри абаа. Үнгэрэгшэ гурбан жэл соо промышленностьда ажалладаг хүдэлмэришэдэй тоо 200 мянган хүнөөр олошороо. Энэ табанжэл соо промышленностьда 480 мянган шэнэ хүдэлмэришэд ба албахаагшад нэмэжэ орохо байна.

Ороной экономикые түргэнөөр хүгжөөхэ ябадалда социалистическэ мүрысөөн ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Судно бүтээлгын «Галад» гэжэ заводой залуу хүдэлмэришэд оронойнгоо бүхы залуушуулда хандажа, ажалай үндэр бүтээсын түлөө тэмсэхые уряалһан байгаа. Энэ хандалгань бүхы предприятинуудаар хүлеэгдэн абтаа.

Эрхим стахановецууд Имре Муск, Эде Хорват, Андраши Бараняи, Ирен Векерле, Золтан Иожани болон бусадай нэрэнү[...] орон соо алдаршанхай.

Советскэ стахановецууд [...]хэд Быков, Шавлюгин, [...]лимонов, Ананьева болон [...]садай Венгри ошолго, мүн тэрэш[...]лэн СССР-эй стахановецуудай [...]дэлмэриин дүй дүршэл тухай [...]муудые олон тиражтайгаар [...]лэлгэ хадаа стахановска хүдэл[...] хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэхэн үүр[...] дүүргэһэн байна.

Советскэ алдарта стахано[...] токарь Павел Быков гэгшэ Д[...]скэ вагон бүтээлгын заводой т[...]карь Андраши Бараняи гэгш[...] металл түргэнөөр зүһэхэ ст[...]новска методтэ һургаа. Тиигэ[...] Бараняи гэгшэ уданшьегүй хал[...]соогоо 28 нормо дүүргэдэг бол[...]һон байна.

Хүдэлмэришэд-новаторнуудай [...] нёдондо жэлэй эсэс ба[...] зуун мянга хүрөө. Тэдэнэй дура[...]халнуудые бэелүүлхэдэ 345 ми[...]лион форинт жэл соо алмагдаа.

Арадай-демократическа Венг[...]эб найрамдалай ба зохё[...] байгуулха ажалай орон мүн. Ве[...]герскэ ажалшад болбол эб на[...]рамдалай вахтада жагсаа[...] шэнэ шэнэ амжалтануудые ту[...]лана. Тэдэнэр хадаа социалист[...]ческэ индустриализациин зам[...] ябажа туйлаһан илалтануудн[...] бүхэдэлхэй дээрэ эб найрамда[...] түлөө тэмсэлдэ оруулһан нэмэ[...] мүн гэжэ зүбөөр тоолоно.

А. Штылько.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3 23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02405. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000